

Maakuntahallitus

28.04.2014

AIKA 28.04.2014 Klo 10:00 - 13:35

PAIKKA Kainuun liitto, kokoushuone Kuukkeli 4. krs., Kauppakatu 1, Kajaani

KÄSITELLYT ASIAT

§	Otsikko	Sivu
43	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
44	Siirtyminen sähköiseen pöytäkirjan tarkastukseen ja pöytäkirjantarkastajien valinta	5
45	Pöytäkirjat, viranhaltijapäätökset ja lausunnot	7
46	Ylä-Kainuun matkailun kehittämishanke	32
47	Kainuun kaivososaamisen optimointi ja kehittäminen	35
48	Sisäinen arvio vuonna 2013 rahoitetuista hankkeista	37
49	Talousarvion toteutuma 1-3/2014	38
50	Kainuun Venäjä-strategiaryhmän nimeäminen	39
51	Maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) nimeäminen	42
52	Kainuun ELY-keskuksen neuvottelukunnan tehtävät	44
53	BioKos-hankkeen laitehankintapäätös	45
54	Valtuustoaloite: Nuorisotakuu -hankkeen aktiivinen edistäminen Kainuussa	46
55	Kainuun maakunnan (Kainuun liiton) liittyminen Kaupunginjohtajien ja maakuntajohtajien yleiskokoukseen (Covenant of Mayors, CoM) ja sen ilmastositoumukseen	53
56	Kainuu-ohjelman luonnos	55
57	Maakuntajohtajan ajankohtaiskatsaus	57

KOKOUSAIKA 28.04.2014 klo 10:00 - 13:35

OSALLISTUJAT

	Nimi	Klo	Tehtävä	Lisätiedot
Päätöksentekijät	Korhonen Timo	10:00 - 12:50	puheenjohtaja	Poistui § 56 käsittelyn aikana
	Hatva Teuvo	10:00 - 12:54	jäsen	Poistui § 56 käsittelyn aikana
	Hekkala Raija	10:00 - 13:35	jäsen	
	Kinnunen Anneli	10:00 - 13:35	jäsen	
	Kyllönen Esko	10:00 - 13:35	jäsen	
	Kyllönen Sari	10:00 - 13:35	jäsen	
	Moilanen Kalle	10:00 - 13:35	jäsen	
	Peltola Harri	10:00 - 13:35	jäsen	
	Piirainen Raimo	10:00 - 12:50	jäsen	Poistui § 56 käsittelyn aikana
	Sarparanta Tiina	10:00 - 12:20	jäsen	Poistui § 54 käsittelyn aikana
Toivanen Osmo	10:00 - 13:35	jäsen		
Hakkarainen Eija	10:00 - 13:35	varajäsen		
Huusko Ritva	10:00 - 13:35	varajäsen		
Poissa	Sankilampi Jaana Jarva Marisanna	jäsen I vpj. jäsen II vpj.		
Muut osallistujat	Kettunen Pentti	10:00 - 11:17	maakuntavaltuust on pj	Poistui § 53 käsittelyn aikana
	Suutari Eero	10:00 - 11:17	maakuntavaltuust on I vpj	Poistui § 53 käsittelyn aikana
	Virkkunen Reijo	10:00 - 13:35	maakuntavaltuust on II vpj	
	Turkulainen Harri	10:00 - 13:35	sihteeri	
	Malinen Pentti	10:00 - 13:35	maakuntajohtaja	
	Heikkinen Hannu	10:00 - 13:35	suunnittelujohtaja	
	Teittinen Jorma	10:00 - 13:35	kehittämisojohtaja	
	Keränen Heimo	10:00 - 13:35	aluekehitysjohtaja	

ALLEKIRJOITUKSET

Timo Korhonen
Puheenjohtaja
§:t 43 - 55

Anneli Kinnunen
Puheenjohtaja
§:t 56-57

Harri Turkulainen
Pöytäkirjanpitäjä

KÄSITELLYT ASIAT

43 - 57

Pöytäkirjan tarkastajat:

PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS

____/____ 2014

____/____ 2014

Sari Kyllönen

Kalle Moilanen

PÖYTÄKIRJA YLEISESTI NÄHTÄVILLÄ

Kainuun liitto, Kauppakatu 1, 2. krs, perjantaina 9.5.2014 klo 8-15

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

MH § 43

Kainuun liiton hallintosäännön 6 §:n mukaan kokouskutsu lähetetään sähköisesti tai kirjallisesti jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus kokouksessa, vähintään neljä päivää ennen kokousta.

Esityslista, johon sisältyy selostus käsiteltävistä asioista sekä päätösehdotus, lähetetään mahdollisuuksien mukaan kokouskutsun yhteydessä.

Tämä esityslista on postitettu 23.4.2014.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus toteaa kokouksen sääntöjen mukaan koolle kutsuksi ja päätösvaltaiseksi.

Maakuntahallitus myöntää läsnäoleville asiantuntijoille läsnäolo- ja puheoikeuden.

Maakuntahallitus:

Hyväksyi.

Siirtyminen sähköiseen pöytäkirjan tarkastukseen ja pöytäkirjantarkastajien valinta

MH § 44

Kainuun liiton hallintosäännön 18 § mukaan: ”Pöytäkirjan kirjoittaa puheenjohtajan johdolla pöytäkirjanpitäjä. Pöytäkirjan allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa pöytäkirjantekijä. Pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla. Pöytäkirja pidetään yleisesti nähtävänä toimielimen päättämänä aikana ja paikassa siten kuin siitä vähintään yhtä päivää aiemmin on ilmoitettu.”

Kainuun liitossa on käytäntö, että maakuntahallituksen pöytäkirjat tarkastaa kaksi kutakin kokousta varten valittua pöytäkirjantarkastajaa siten, että sen jälkeen kun pöytäkirja on allekirjoitettu, se lähetetään postilähetyksenä toiselle valituista pöytäkirjantarkastajista, joka tarkastettuaan pöytäkirjan lähettää sen postilähetyksenä toiselle pöytäkirjantarkastajalle, joka tarkastettuaan lähettää sen postilähetyksenä takaisin virastoon.

Kiireellisiksi arvioitujen pykälien osalta ne tarkastetaan kokouksessa ja tarkastusmenettely merkitään pöytäkirjaan kyseisen pykälän kohdalle.

Tarkastusmenettelyn osalta olisi tarkoituksenmukaista siirtyä sähköiseen menettelyyn pöytäkirjan tarkastuksen osalta. Se nopeuttaisi tarkastuskiertoa, nopeuttaisi päätösten lainvoimaisuuden saamista sekä tekisi pienen säästön postituskuluissa. Jäljempänä kuvattu sähköinen pöytäkirjantarkastusmenettely on käytössä mm. Varsinais-Suomen liitossa.

Lisätietoja antaa hallintopäällikkö Harri Turkulainen, p. 044 7100 866 tai etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää, että pöytäkirjan sähköinen tarkastus toteutetaan seuraavasti:

1. Pöytäkirjanpitäjän varmentama pöytäkirja lähetetään sähköpostitse maakuntahallituksen kokouksen puheenjohtajalle hyväksymistä varten.
2. Puheenjohtaja ilmoittaa sähköpostilla hallintopäällikölle ja johdon sihteerille pöytäkirjan hyväksymisestään.
3. Puheenjohtajan hyväksymisilmoituksen jälkeen pöytäkirja lähetetään sähköpostilla pöytäkirjantarkastajille, jotka ilmoittavat sähköpostilla pöytäkirjan tarkastuksesta hallintopäällikölle ja johdon sihteerille.

4. Pöytäkirjan hyväksymistä koskevat sähköposti-ilmoitukset liitetään pöytäkirjaan ja puheenjohtaja allekirjoittaa tarkastetun pöytäkirjan hallintosäännön 18 §:n mukaisesti.

Maakuntahallitus valitsee maakuntahallituksen 28.4.2014 kokouksen pöytäkirjantarkastajiksi Sari Kyllösen ja Kalle Moilasen.

Maakuntahallitus:

Hyväksyi.

Pöytäkirjat, viranhaltijapäätökset ja lausunnot

50/81.812/2014, 53/8/2013, 49/81.812/2014, 405/81.813/2013, 48/91.911/2014,
227/81.812/2013

MH § 45

Kainuun liitossa on valmistunut seuraavat

Kokouspöytäkirjat:

-

Viranhaltijapäätökset:

Henkilöstön vuosilomaa-, sairautta-, työaikavapaata-, virkavapaata-, palkkausta-, virkamatkaa- ja henkilöstökokouksia koskevat päätökset ajalla 18.3. - 21.4.2014

Maakuntajohtaja Pentti Malinen §:t 19-25
Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen §:t 8-13
Hallintopäällikkö Harri Turkulainen §:t 12
Kehittämisojohtaja Jorma Teittinen §:t 8-13
Aluekehitysjohtaja Heimo Keränen §:t 21-39

Muut kuin em. päätökset:

Maakuntajohtaja Pentti Malinen:

Hankintapäätös (§ 1): Mediaseurantapalvelun hankinta

Rahoituspäätös (§ 5): Toiminta-avustus Kainuun Tyvi ry:lle (50 €)

Työsopimus (§ 3): Nykänen Kati, ajalle 23.4.-30.5.2014

Aluekehitysjohtaja Heimo Keränen:

Hankintapäätös (§ 1): Ennakoivan työotteen koulutuksen järjestäminen

Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen:

Työsopimus (§ 2): Nykänen Kati, ajalle 10.3.-22.4.2014

Hallintopäällikkö Harri Turkulainen:

Muu päätös (§ 1): Kainuun IV Urheilugaalan palkinnot (600 €)

Muu päätös (§ 2): Avustus Veikko Sinisalon stipendiraastoon (300 €)

Muu päätös (§ 3): Avustuksen maksaminen livantiiran kyläyhdistys ry:lle (600 €)

Lisätietoja päätöksistä hallintopäällikkö Harri Turkulainen, puh. 044 710 0866 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi

Lausunnot:

1) Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen ja maankäyttöasiantuntija Martti Juntunen ovat 20.3.2014 antaneet Turvallisuus- ja kemikaali-

virastolle seuraavan sisältöisen lausunnon:

"LAUSUNTO KAIVOSLUVASSA ANNETTAVIEN YLEISTEN JA YKSITYISTEN ETUJEN TURVAAMISEKSI TARPEELLISTEN MÄÄRÄYSTEN ANTAMISESTA JA VAKUUDEN MÄÄRÄÄMISESTÄ

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt kaivoslain (10.6.2011/621) 37 §:n nojalla Kainuun liiton lausuntoa Suomussalmen Kivikankaan (KaivNro 4642) ja Portin (KaivNro 3732) kaivosluvissa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten antamisesta ja vakuuden määräämisestä.

Kivikankaan kaivospiirin kaivoskivennäinen on vuolukivi. Kivikankaan kaivospiiritoimitus on valmis ja kaivoskirja on annettu. Kaivospiirillä kaivostyö on alkanut ja toimintaa varten on ympäristölupa.

Portin kaivospiirin kaivoskivennäinen on vuolukivi. Portin kaivospiiri toimii kaivoskivennäisreservinä Kivikankaan kaivospiirin yhteydessä toimivalle Tulikivi Oyj:n Saarikylän tehtaalle.

Kuulemisen peruste on kaivoslain (621/2011) 181 §. Kaivosviranomaisen on määrättävä vakuuden laji ja suuruus sekä annettava kaivosoikeuden haltijalle enintään vuoden pituinen määräaika vakuuden asettamiselle. Lisäksi kaivosviranomaisen on annettava kaivosoikeuden haltijalle yleisten ja yksityisten etujen kannalta tarpeelliset määräykset kaivoslain (621/2011) 52 §:n 3. momentin ja 125 §:n mukaisesti 30.6.2014 mennessä. Kaivoslain 125 § koskee kaivosturvallisuussuvassa annettavia määräyksiä. Kaivosturvallisuutta koskevat seikat kaivosoikeuden haltijan on tullut selvittää kaivosviranomaiselle 30.6.2013 mennessä. Kaivosturvallisuuteen liittyvät asiat ja määräykset käsitellään ja tarkistetaan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston järjestämissä kaivostarkastuksissa.

Kaivosluvassa annettavat yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettavat määräykset

Voimassa olevassa Kainuun maakuntakaava 2020:ssa on osoitettu merkinnällä EK (ek, ek-t kohdemerkinnät) kaivoslain piiriin kuuluvien kaivoskivennäisten hyödyntämiseen tarpeellisia alueita. Merkinnällä on osoitettu kaivostoiminnassa olevia alueita apualueineen ja alueita, joilla kaivostoiminnan edellytykset on selvitetty (ympäristölupa, kaivospiiri). Maakuntakaavan em. alueilla on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain (132/99) 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Kainuun maakuntakaavassa on osoitettu kohdemerkinnällä ekt kaivostoimintaan tarkoitettu alue Kivikangas ja kohdemerkinnällä ek kaivostoimintaan tarkoitettu alue Portti.

Kainuun maakuntakaava 2020:ssa on annettu kaivostoimintaan tarkoitettuille alueille seuraava suunnittelumääräys: "Alueen käyttöönottoa suunniteltaessa on otettava huomioon toiminnan aiheuttamat ympäristövaikutukset tuotannon aikana ja sen päätyttyä".

Portin kaivospiirin välittömässä läheisyydessä sijaitsee Kainuun maakuntakaava 2020:ssa luonnonsuojelualueeksi (SL) ja Natura 2000 -verkostoon kuuluvaksi alueeksi osoitettu alue FI 1200711 Portinvaaran alue.

Kainuun maakuntakaava 2020:ssa on annettu luonnonsuojelualueita (SL) koskeva suojelumääräys (MRL 30.2 §): "Alueella saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen alueen suojeluarvon säilyttämiseksi tai palauttamiseksi. Rakennuslupahakemuksesta tulee pyytää MRL 133 §:n mukaisesti alueellisen ympäristökeskuksen lausunto" ja suunnitelmääräys: "Alueen maankäyttö tulee suunnitella ja toteuttaa siten, ettei toimenpiteillä vaaranneta alueen suojelun tarkoitusta ja suojeluarvoja. Alueelle laadittavassa hoito- ja käyttösuunnitelmassa tulee kiinnittää erityistä huomiota luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun edistämiseen".

Natura-alueille on Kainuun maakuntakaava 2020:ssa annettu suunnitelmääräys: "Natura 2000 -verkoston alueita ja niiden lähellä sijaitsevia alueita koskevassa alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava siitä, että suunnitelma tai hanke ei luonnonsuojelulain 65 §:n tarkoittamalla tavalla heikennä merkittävästi Natura-alueiden perusteena olevia luonnonarvoja".

Suomussalmen Kivikankaan kaivospiirin lähialueella on pysyvää ja loma-asutusta. Kaivospiirin lähialueella sijaitsee vesialueita. Portin kaivospiirin välittömässä läheisyydessä sijaitsee Natura 2000 -verkoston alue. Kainuun liiton näkemyksen mukaan Kivikankaan ja Portin kaivostoiminnan lupamenettelyissä on kiinnitettävä erityistä huomiota alueen lähiasutukselle sekä Natura 2000 -verkostoon kuuluvalle alueelle kohdistuviin haittoihin, melu- ja värinävaikutuksiin, ilmanlaatuun, pinta- ja pohjavesille aiheutuviin haittoihin, häiriötilanteisiin ja tiedottamiseen sekä kaivostoiminnan päättymisen jälkeisiin ympäristövaikutuksiin ja lopetus- ja jälki-toimenpiteisiin."

2) Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen ja maankäyttöasiantuntija Martti Juntunen ovat 20.3.2014 antaneet Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle seuraavan sisältöisen lausunnon:

"LAUSUNTO KAIVOSLUVASSA ANNETTAVIEN YLEISTEN JA YKSITYISTEN ETUJEN TURVAAMISEKSI TARPEELLISTEN MÄÄRÄYSTEN ANTAMISESTA JA VAKUUDEN MÄÄRÄÄMISESTÄ
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt kaivoslain (10.6.2011/621) 37 §:n nojalla Kainuun liiton lausuntoa Kuhmon Juurikkaniemen (KaivNro 6746) ja Verikallio 1:n (KaivNro 4827) kaivosluvissa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten antamisesta ja vakuuden määräämisestä.

Juurikkaniemen kaivospiirin kaivoskivennäinen on vuolukivi. Juurikkaniemen kaivospiiritoimitus on valmis ja kaivoskirja on annettu. Kaivospiirillä kaivostyö on alkanut (louhittu vuosina 2004–2007) ja toimintaa varten on ympäristölupa. Kaivospiirillä ei ole tällä hetkellä aktiivista louhostoimintaa. Juurikkaniemi on Tulikivi Oyj:lle merkittävä raaka-ainereservi.

Verikallio 1:n kaivospiirin kaivoskivennäinen on vuolukivi. Verikallio 1:n kaivospiiritoimitus on valmis ja kaivoskirja on annettu. Verikallio 1:n kaivospiirin kaivostoiminta on lopetettu v. 2010 ja alue on maisemoitu.

Kuulemisen peruste on kaivoslain (621/2011) 181 §. Kaivosviranomai-

sen on määrättävä vakuuden laji ja suuruus sekä annettava kaivosoikeuden haltijalle enintään vuoden pituinen määräaika vakuuden asettamiselle. Lisäksi kaivosviranomaisen on annettava kaivosoikeuden haltijalle yleisten ja yksityisten etujen kannalta tarpeelliset määräykset kaivoslain (621/2011) 52 §:n 3. momentin ja 125 §:n mukaisesti 30.6.2014 mennessä. Kaivoslain 125 § koskee kaivosturvallisuusluvassa annettavia määräyksiä. Kaivosturvallisuutta koskevat seikat kaivosoikeuden haltijan on tullut selvittää kaivosviranomaiselle 30.6.2013 mennessä. Kaivosturvallisuuteen liittyvät asiat ja määräykset käsitellään ja tarkistetaan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston järjestämissä kaivostarkastuksissa.

Kaivosluvassa annettavat yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettavat määräykset

Voimassa olevassa Kainuun maakuntakaava 2020:ssa on osoitettu merkinnällä EK (ek, ek-t kohdemerkinnät) kaivoslain piiriin kuuluvien kaivoskivennäisten hyödyntämiseen tarpeellisia alueita. Merkinnällä on osoitettu kaivostoiminnassa olevia alueita apualueineen ja alueita, joilla kaivostoiminnan edellytykset on selvitetty (ympäristölupa, kaivospiiri). Maakuntakaavan em. alueilla on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain (132/99) 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Kainuun maakuntakaavassa on osoitettu kohdemerkinnällä ekt kaivostoimintaan tarkoitettu alue Verikallio ja kohdemerkinnällä ek kaivostoimintaan tarkoitettu alue Juurikkaniemi.

Kainuun maakuntakaava 2020:ssa on annettu kaivostoimintaan tarkoitettuille alueille seuraava suunnittelumääräys: "Alueen käyttöönottoa suunniteltaessa on otettava huomioon toiminnan aiheuttamat ympäristövaikutukset tuotannon aikana ja sen päätyttyä".

Verikallion kaivospiirin välittömässä läheisyydessä ja Juurikkaniemen kaivospiirin lähialueella sijaitsee Kainuun maakuntakaava 2020:ssa luonnonsuojelualueeksi (SL) ja Natura 2000 -verkostoon kuuluvaksi alueeksi osoitettu alue FI 1200257 Kellojärven ranta-alueet ja saaret.

Juurikkaniemen kaivospiirin lähialueella sijaitsee Kainuun maakuntakaava 2020:ssa pohjavesialueeksi osoitettu Hukankangas-Matikkasärkkä (tunnus 1129057 A, vedenhankinnan kannalta tärkeä pohjavesialue, luokka 1).

Kainuun maakuntakaava 2020:ssa on annettu luonnonsuojelualueita (SL) koskeva suojelumääräys (MRL 30.2 §): "Alueella saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen alueen suojeluarvon säilyttämiseksi tai palauttamiseksi. Rakennuslupahakemuksesta tulee pyytää MRL 133 §:n mukaisesti alueellisen ympäristökeskuksen lausunto" ja suunnittelumääräys: "Alueen maankäyttö tulee suunnitella ja toteuttaa siten, ettei toimenpiteillä vaaranneta alueen suojelun tarkoitusta ja suojeluarvoja. Alueelle laadittavassa hoito- ja käyttösuunnitelmassa tulee kiinnittää erityistä huomiota luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun edistämiseen".

Natura-alueille on Kainuun maakuntakaava 2020:ssa annettu suunnittelumääräys: "Natura 2000 -verkoston alueita ja niiden lähellä sijaitsevia alueita koskevassa alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava siitä, että suunnitelma tai hanke ei luonnonsuojelulain 65 §:n tarkoittamalla

tavalla heikennä merkittävästi Natura-alueiden perusteena olevia luonnonarvoja”.

Kainuun maakuntakaava 2020:ssa on annettu tärkeitä vedenhankintaan soveltuvia pohjavesialueita koskeva suunnittelumääräys: ”Pohjavesien pilaantumis- ja muuttumisriskejä aiheuttavat laitokset ja toiminnot on sijoitettava riittävän etäälle pohjavesialueista tai suojattava niin, että pohjavesialueen käyttökelpoisuus vedenhankintaan ei vaarannu. Alueella tulee huolehtia pohjavesien suojelun ja maa-ainesten ottotarpeiden yhteensovittamisesta”.

Kuhmon Juurikkaniemen kaivospiirin lähialueella on pysyvää ja loma-asutusta. Kaivospiirin lähialueella sijaitsee Kellojärvi, pohjavesialue ja Natura 2000 -verkoston alue. Verikallion kaivospiirin välittömässä läheisyydessä sijaitsee Natura 2000 -verkoston alue. Kainuun liiton näkemyksen mukaan Juurikkaniemen kaivostoiminnan lupamenettelyssä on kiinnitettävä erityistä huomiota alueen lähiasutukselle ja Natura 2000 -verkostoon kuuluvalla alueella kohdistuviin haittoihin, melu- ja värinävyäyksiin, ilmanlaatuun, pinta- ja pohjavesille aiheutuviin haittoihin, häiriötilanteisiin ja tiedottamiseen sekä kaivostoiminnan päättymisen jälkeisiin ympäristövaikutuksiin ja lopetus- ja jälkitoimenpiteisiin. Verikallion kaivospiirin kaivostoiminnan lupamenettelyssä on kiinnitettävä huomiota Natura 2000 -verkostoon kuuluvalla alueella kohdistuviin haittoihin, pinta- ja pohjavesille aiheutuviin haittoihin sekä kaivostoiminnan päättymisen jälkeisiin ympäristövaikutuksiin ja lopetus- ja jälkitoimenpiteisiin.”

3) Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen ja maankäyttöasiantuntija Martti Juntunen ovat 21.3.2014 antaneet Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle seuraavan sisältöisen lausunnon:

”LAUSUNTO KAIVOSLUVASSA ANNETTAVIEN YLEISTEN JA YKSITYISTEN ETUJEN TURVAAMISEKSI TARPEELLISTEN MÄÄRÄYSTEN ANTAMISESTA JA VAKUUDEN MÄÄRÄÄMISESTÄ

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt kaivoslain (10.6.2011/621) 37 §:n nojalla Kainuun liiton lausuntoa Suomussalmen Hietaharjun (KaivNro 7014) kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten antamisesta ja vakuuden määräämisestä.

Hietaharjun kaivospiirin kaivoskivennäinen on kupari-nikkeli-koboltti-platina-PGM. Hietaharjun kaivospiiritoimitus on valmis, mutta kaivoskirjaa ei ole annettu. Alueella ei ole aloitettu kaivostoimintaa.

Kuulemisen peruste on kaivoslain (621/2011) 181 §. Kaivosviranomaisen on määrättävä vakuuden laji ja suuruus sekä annettava kaivosoikeuden haltijalle enintään vuoden pituinen määräaika vakuuden asettamiselle. Lisäksi kaivosviranomaisen on annettava kaivosoikeuden haltijalle yleisten ja yksityisten etujen kannalta tarpeelliset määräykset kaivoslain (621/2011) 52 §:n 3. momentin ja 125 §:n mukaisesti 30.6.2014 mennessä. Kaivoslain 125 § koskee kaivosturvallisuusluvassa annettavia määräyksiä. Kaivosturvallisuutta koskevat seikat kaivosoikeuden haltijan on tullut selvittää kaivosviranomaiselle 30.6.2013 mennessä. Kaivosturvallisuuteen liittyvät asiat ja määräykset käsitellään ja tarkistetaan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston järjestämissä kaivostarkastuksissa.

Kaivosluvassa annettavat yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettavat määräykset

Voimassa olevassa Kainuun maakuntakaava 2020:ssa Hietaharjun kaivospiirin alue on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi (M).

Kainuun maakuntakaavassa on annettu pääasiassa maa- ja metsätaloukseen tarkoitettuja alueita koskeva suunnittelumääräys: ”Maa- ja metsätaloukseen tarkoitettuja alueita voidaan käyttää alueen pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös erityislainsäädännön ohjaamana muihin tarkoituksiin, kuten luontais- tai muuhun elinkeinotoimintaan, turvetuotantoon, maa- ja kiviainesten ottoon, haja-asutusluonteiseen pysyvään ja loma-asumiseen sekä jokamiehen oikeuden rajoissa ulkoiluun ja retkeilyyn. Alueille voidaan perustaa yksityisiä suojelualueita. Ilman erityisiä perusteita hyviä ja yhtenäisiä peltoalueita ei tule ottaa taajamatoimintojen käyttöön. Maankäyttöä suunniteltaessa on tuettava metsätalousalueiden yhtenäisyyttä ja toimivuutta”.

Kainuun maakuntakaavan alueesta on pääosa maa- ja metsätaloukseen tarkoitettua aluetta (M). Maa- ja metsätaloukseen tarkoitetuille alueille voidaan perustaa yksityisiä suojelualueita ja erityisestä syystä voidaan osoittaa muuta elinkeinotoimintaa palvelevaa maankäyttöä. Elinkeinoiminnan sijoittumisella on kuitenkin ensisijaisesti pyrittävä tukemaan olemassa olevaa alue- ja yhdyskuntarakennetta. Mahdolliset uudet turpeen ja maa- tai kiviainesten ottamisalueet voivat sijoittua maa- ja metsätaloukseen. Kainuun maakuntakaavassa ei ole osoitettu peltoalueita aluevarauksena, mutta maa- ja metsätaloukseen tarkoitetuille alueille on annettu yleinen maakuntakaavamääräys, jonka tarkoituksena on turvata hyvien ja yhtenäisten pelto- ja metsätaloukseen säilyminen maa- ja metsätaloukseen. Maa- ja metsätaloukseen alueille on osoitettu päällekkäismerkintänä kehittämisvyöhykkeitä sekä maiseman, luonnon ja kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta tärkeitä osa-alueita.

Maa- ja metsätaloukseen tarkoitettulla alueella maankäyttöä ohjaa erityislainsäädäntö, kuten maa-ainelaki, kaivoslaki, ympäristönsuojelulaki, luonnonsuojelulaki, metsälaki ja poronhoitolaki. Maakuntakaavassa osoitetuilla maa- ja metsätaloukseen tarkoitetuilla alueilla metsien käyttöä ohjaa metsälaki (1093/1996). Metsälain tavoitteena on edistää metsien taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävä hoitoa ja käyttöä siten, että metsät antavat kestävästi hyvän tuoton samalla kun niiden biologinen monimuotoisuus säilytetään metsälaissa mainittujen erityisen tärkeiden elinympäristöjen ja muiden arvokkaiden luontokohteiden säilyttämisellä. Matkailualueilla ja niiden lähialueilla metsien hoidossa ja käytössä tulee ottaa huomioon matkailun tarpeet.

Hietaharjun kaivospiirin välittömässä läheisyydessä sijaitsee Kainuun maakuntakaava 2020:ssa luonnonsuojelualueeksi (SL) ja Natura 2000 -verkostoon kuuluvaksi alueeksi osoitettu alue FI 1200702 Pahalammenpuro.

Kainuun maakuntakaava 2020:ssa on annettu luonnonsuojelualueita (SL) koskeva suojelumääräys (MRL 30.2 §): ”Alueella saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen alueen suojeluarvon säilyttämi-

seksi tai palauttamiseksi. Rakennuslupahakemuksesta tulee pyytää MRL 133 §:n mukaisesti alueellisen ympäristökeskuksen lausunto” ja suunnittelumääräys: ”Alueen maankäyttö tulee suunnitella ja toteuttaa siten, ettei toimenpiteillä vaaranneta alueen suojelun tarkoitusta ja suojeluarvoja. Alueelle laadittavassa hoito- ja käyttösuunnitelmassa tulee kiinnittää erityistä huomiota luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun edistämiseen”.

Natura-alueille on Kainuun maakuntakaava 2020:ssa annettu suunnittelumääräys: ”Natura 2000 -verkoston alueita ja niiden lähellä sijaitsevia alueita koskevassa alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava siitä, että suunnitelma tai hanke ei luonnonsuojelulain 65 §:n tarkoittamalla tavalla heikennä merkittävästi Natura-alueiden perusteena olevia luonnonarvoja”.

Suomussalmen Hietaharjun kaivospiirin lähialueella on pysyvää ja loma-asutusta. Kaivospiiri sijaitsee Kiantajärven Vasonperän-Likolahden välittömässä läheisyydessä. Kainuun liiton näkemyksen mukaan Hietaharjun kaivostoiminnan lupamenettelyssä on kiinnitettävä erityistä huomiota alueen lähiasutukselle sekä Natura 2000 -verkostoon kuuluvalla alueella kohdistuviin haittoihin, melu- ja värinävaikutuksiin, ilmanlaatuun, pinta- ja pohjavesille aiheutuviin haittoihin, maisemavaikutuksiin, häiriötilanteisiin ja tiedottamiseen sekä kaivostoiminnan päättymisen jälkeisiin ympäristövaikutuksiin ja lopetus- ja jälkitoimenpiteisiin.”

4) Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen ja maankäyttöasiantuntija Martti Juntunen ovat 21.3.2014 antaneet Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle seuraavan sisältöisen lausunnon:

"LAUSUNTO KAIVOSLUVASSA ANNETTAVIEN YLEISTEN JA YKSITYISTEN ETUJEN TURVAAMISEKSI TARPEELLISTEN MÄÄRÄYSTEN ANTAMISESTA JA VAKUUDEN MÄÄRÄÄMISESTÄ

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt kaivoslain (10.6.2011/621) 37 §:n nojalla Kainuun liiton lausuntoa Paltamon Reetiniemen (KaivNro 3482), Melalahden (KaivNro 5881), Heponiemen (KaivNro 6595) ja Niemelän (KaivNro 7072) kaivosluvista annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten antamisesta ja vakuuden määräämisestä.

Reetiniemen kaivospiirin kaivoskivennäinen on dolomiitti. Reetiniemen kaivospiiritoimitus on valmis ja kaivoskirja on annettu. Kaivospiirillä kaivostyö on alkanut ja toimintaa varten on ympäristölupa.

Melalahden kaivospiirin kaivoskivennäinen on vuolukivi. Melalahden kaivospiiritoimitus on valmis ja kaivoskirja on annettu. Kaivostoiminta ei ole alkanut. Melalahden kaivospiirin alue on Tulikivi Oyj:lle merkittävä raaka-ainereservi.

Heponiemen kaivospiirin kaivoskivennäinen on dolomiitti. Heponiemen kaivospiiritoimitus on valmis ja kaivoskirja on annettu. Kaivostoiminta ei ole alkanut. Toimintaa varten on ympäristölupa.

Niemelän kaivospiirin kaivoskivennäinen on dolomiitti. Heponiemen kaivospiiritoimitus on valmis ja kaivoskirja on annettu. Kaivostoiminta ei ole

alkanut, eikä toimintaa varten ole ympäristölupaa.

Kuulemisen peruste on kaivoslain (621/2011) 181 §. Kaivosviranomaisen on määrättävä vakuuden laji ja suuruus sekä annettava kaivosoikeuden haltijalle enintään vuoden pituinen määräaika vakuuden asettamiselle. Lisäksi kaivosviranomaisen on annettava kaivosoikeuden haltijalle yleisten ja yksityisten etujen kannalta tarpeelliset määräykset kaivoslain (621/2011) 52 §:n 3. momentin ja 125 §:n mukaisesti 30.6.2014 mennessä. Kaivoslain 125 § koskee kaivosturvallisuussuvassa annettavia määräyksiä. Kaivosturvallisuutta koskevat seikat kaivosoikeuden haltijan on tullut selvittää kaivosviranomaiselle 30.6.2013 mennessä. Kaivosturvallisuuteen liittyvät asiat ja määräykset käsitellään ja tarkistetaan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston järjestämissä kaivostarkastuksissa.

Kaivosluvassa annettavat yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettavat määräykset

Voimassa olevassa Kainuun maakuntakaava 2020:ssa on osoitettu merkinnällä EK (ek, ek-t kohdemerkinnät) kaivoslain piiriin kuuluvien kaivoskivennäisten hyödyntämiseen tarpeellisia alueita. Merkinnällä on osoitettu kaivostoiminnassa olevia alueita apualueineen ja alueita, joilla kaivostoiminnan edellytykset on selvitetty (ympäristölupa, kaivospiiri). Maakuntakaavan em. alueilla on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain (132/99) 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Kainuun maakuntakaavassa on osoitettu kohdemerkinnällä ekt kaivostoimintaan tarkoitettu alue Reetiniemi ja kohdemerkinnällä ek kaivostoimintaan tarkoitettut alueet Melalahti ja Heponiemi-Niemelä.

Kainuun maakuntakaava 2020:ssa on annettu kaivostoimintaan tarkoitettuille alueille seuraava suunnittelumääräys: ”Alueen käyttöönottoa suunniteltaessa on otettava huomioon toiminnan aiheuttamat ympäristövaikutukset tuotannon aikana ja sen päätyttyä”.

Melalahden kaivospiirin lähialueella sijaitsee Kainuun maakuntakaava 2020:ssa luonnonsuojelualueeksi (SL) ja Natura 2000 -verkostoon kuuluvaksi alueeksi osoitettu alue FI 1200302 Melalahden lehdot ja Horkanlampi.

Heponiemen kaivospiirin läheisyydessä sijaitsee Kainuun maakuntakaava 2020:ssa luonnonsuojelualueeksi (SL) ja Natura 2000 -verkostoon kuuluvaksi alueeksi osoitettu alue FI 1200303 Likolampi ja Koikerojärven kaakkoisranta.

Kainuun maakuntakaava 2020:ssa on annettu luonnonsuojelualueita (SL) koskeva suojelumääräys (MRL 30.2 §): ”Alueella saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen alueen suojeluarvon säilyttämiseksi tai palauttamiseksi. Rakennuslupahakemuksesta tulee pyytää MRL 133 §:n mukaisesti alueellisen ympäristökeskuksen lausunto” ja suunnittelumääräys: ”Alueen maankäyttö tulee suunnitella ja toteuttaa siten, ettei toimenpiteillä vaaranneta alueen suojelun tarkoitusta ja suojeluarvoja. Alueelle laadittavassa hoito- ja käyttösuunnitelmassa tulee kiinnittää erityistä huomiota luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun edistämiseen”.

Natura-alueille on Kainuun maakuntakaava 2020:ssa annettu suunnitelumääräys: "Natura 2000 -verkoston alueita ja niiden lähellä sijaitsevia alueita koskevassa alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava siitä, että suunnitelma tai hanke ei luonnonsuojelulain 65 §:n tarkoittamalla tavalla heikennä merkittävästi Natura-alueiden perusteena olevia luonnonarvoja".

Paltamon Reetiniemen kaivospiirin lähialueella on pysyvää ja loma-asutusta. Kaivospiiri sijaitsee Oulujärven välittömässä läheisyydessä. Melalahden kaivospiirin lähialueella sijaitsee Melalahden kylä, jolla on merkittäviä kulttuuri- ja maisema-arvoja. Heponiemen ja Niemelän kaivospiirit sijaitsevat Koikerojärven välittömässä läheisyydessä.

Kainuun liiton näkemyksen mukaan edellä mainittujen kaivospiirien kaivostoiminnan lupamenettelyssä on kiinnitettävä erityistä huomiota alueiden lähiasutukselle ja Natura 2000 -verkostoon kuuluville alueille kohdistuviin haittoihin, melu- ja värinävaikutuksiin, ilmanlaatuun, pinta- ja pohjavesille aiheutuviin haittoihin, maisemavaikutuksiin, häiriötilanteisiin ja tiedottamiseen sekä kaivostoiminnan päättymisen jälkeisiin ympäristövaikutuksiin ja lopetus- ja jälkitoimenpiteisiin."

5) Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen ja aluesuunnitteluasiantuntija Ismo Vendelin ovat 26.3.2014 antaneet Pirkanmaan liitolle seuraavan sisältöisen lausunnon:

"LAUSUNTO PIRKANMAAN ILMASTO- JA ENERGIASTRATEGIAN LUONNOKSESTA

Pirkanmaan liitto on pyytänyt mm. Kainuun liitolta lausuntoa Pirkanmaan ilmasto- ja energiastrategian luonnoksesta. Pirkanmaan energia- ja ilmastostrategian tarkoituksena on mallintaa maakunnan ilmasto- ja energiatyön kehityspolku kohti ilmastonmuutosta hillitsevää ja huomioivaa maakuntaa. Strategia toimii myös maakuntakaavan tieto- ja tavoitepohjana sekä hankerahoitusta ohjaavana suunnitelmana. Strategialla pyritään myös lisäämään keskustelua ja tietoisuutta ilmasto- ja energia-asioista.

Strategialuonnos

Laadittu strategialuonnos nostaa hyvin esiin ajankohtaisia teemoja, joiden merkitys tulee korostumaan lähitulevaisuudessa myös alueellisessa suunnittelutyössä. Kainuussa on laadittu vuona 2013 valmistunut "Kainuun ympäristöohjelma 2020", jossa on osaltaan käsitelty vastaavia ympäristöteemoja. Kyseinen ympäristöohjelma on koettu hyödylliseksi mm. Kainuun maakuntasuunnitelman ja -ohjelman sekä maakuntakaavojen laatimisen apuna.

Pirkanmaan ilmasto- ja energiastrategian luonnos on rakenteeltaan selkeä ja se antaa nykytilasta hyvin johdetun näkemuksen maakunnallisille tavoitteille. Esittelytapa on johdonmukainen ja käsittelynäkökulmat monipuolisia. Ilmasto- ja energiastrategian aikajänne (vuoteen 2040 saakka) on varsin pitkä, millä voi olla strategian toteuttamisen kannalta sekä hyviä että huonojapuolia. Strategian tavoitteiden täytyminen edellyttää jatkuvia käytännön toimia ja tietoisuutta yhteisesti sovitusta linjauksista koko maakunnassa. Olennaista on, miten strategia saadaan sovitettua muihin maakunnan kehittämistä ohjaaviin suunnitelmiin ja strategioihin

siten, että nämä tukevat toisiaan paitsi tavoitteellisesti myös käytännön tasolla."

6) Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen ja maankäyttöasiantuntija Martti Juntunen ovat 26.3.2014 antaneet Hyrynsalmen kunnalle seuraavan sisältöisen lausunnon:

"LAUSUNTO HYRYNSALMEN KUNNAN EMÄJOEN VESISTÖN RANTAOSAYLEISKAAVAN MUUTOKSEN JA LAAJENNUKSEN KAAVEHDOTUKSESTA

Hyrynsalmen kunnan ympäristölautakunta on pyytänyt Kainuun liiton lausuntoa Emäjoen vesistön rantaosayleiskaavan muutoksen ja laajennuksen kaavaehdotuksesta. Rantaosayleiskaavalla ohjataan Hoikanjärven, Hoikanjoen, Mustajärven, Mustajoen sekä Halttusen rantavyöhykkeiden maankäyttöä. Lisäksi kaava-alueeseen kuuluu joitakin rantayleiskaavan muutoksia Hyrynjärven rannalla. Kysymyksessä on oikeusvaihteellinen osayleiskaava, jota voidaan käyttää rakennuslupien myöntämisen perusteena.

Rantaosayleiskaavan kaavaehdotus

Rantaosayleiskaavan valmistelussa on otettu huomioon Kainuun liiton aiemmassa lausunnossa esitetyt näkökohdat.

Rantaosayleiskaavaehdotuksen olemassa olevaan yhdyskuntarakentamiseen nähden erillistä pysyvää asumista osoittava kaavaratkaisu saattaa aiheuttaa kunnalle taloudellisia vaikutuksia, mutta sijoituessaan Hoikan kylälle samalla tukee maaseudun taajama- ja kyläverkoston elinvoimaisuutta."

7) Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen ja maankäyttöasiantuntija Martti Juntunen ovat 17.4..2014 antaneet Kainuun Ely-keskukselle seuraavan sisältöisen lausunnon:

"LAUSUNTO HYRYNSALMEN LUMIVAARAN TUULIVOIMAPUISTON YMPARISTOVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA

Kainuun ELY-keskus on pyytänyt mm. Kainuun liitolta lausuntoa Lumivaaran tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Kainuun ELYkeskus toimii Lumivaaran tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointimenettelyn yhteysviranomaisena.

YVA-menettelyn tarkoituksena on vähentää hankkeen haitallisia vaikutuksia, edistää kansalaisten vaikutusmahdollisuuksia ja lisätä tietoa päätöksenteon tueksi. Arviointiohjelmassa määritellään muun muassa arvioitavat toteuttamisvaihtoehdot, tarvittavat selvitykset ja kuinka arviointi tullaan toteuttamaan.

Lumivaaran tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan Prokon Wind Energy Finland Oy:n laatima suunnitelma tarvittavista selvityksistä ja arviointi menettelyn järjestämisestä.

Prokon suunnittelee Hyrynsalmen Lumivaaran itärinteelle Määtänkuljun alueelle tuulivoimapuistoa. Tuulivoimapuistoa suunnitellaan enintään 1

0:lle 2-5 MW:n tuulivoimalaitokselle, joiden nimellisteho on enintään noin 50 MW.

Arviointiohjelman mukaan lähimpiin lomarakennuksiin on yli kahden kilometrin etäisyys lähimmistä suunnitelluista tuulivoimaloista. Lähin vakituinen asutus sijaitsee alueen pohjoispuolella hieman yli kilometrin etäisyydellä lähimmästä suunnitellusta tuulivoimalasta.

Kainuussa on vireillä lukuisia tuulivoimahankkeita. Näillä hankkeilla voi olla yhteisvaikutuksia Lumivaaran tuulivoimapuistohankkeen kanssa. Lähin tuulivoimapuistohanke sijaitsee ko. tuulivoimahankkeen vieressä Lumivaaran alueella. Hankkeen YVA -menettelyn arvioidaan valmistuvan vuonna 2014. Osayleiskaavan arvioidaan valmistuvan vuonna 2014. Hankkeen rakentamisen arvioidaan toteutuvan vuosina 2015-2016 ja tuulivoimapuiston kaupallisen käytön alkavan vuonna 2016.

Hyrnsalmen kunnanhallitus on saattanut vireille Lumivaaran alueen tuulivoimayleiskaavan laatimisen 4.6.2013.

Arvioitavat vaihtoehdot

YVA -menettelyssä tarkastellaan kahta alustavaa tuulivoimapuiston toteutusvaihtoehtoa, jotka eroavat rakennettavien tuulivoimaloiden lukumäärän osalta sekä ns. nollavaihtoehtoa, jossa tuulivoimapuistoa ei toteutettaisi. YVA -menettelyssä tutkitaan kahta voimajohdon reittivaihtoehtoa kantaverkkoon liittymiseksi.

VE 0 Tuulivoimalat

Uusia tuulivoimaloita ei toteuteta, vastaava sähkömäärä tuotetaan muilla keinoilla.

VE 1 Tuulivoimalat

Rakennetaan Lumivaaran alueelle 8 tuulivoimalaa, joiden napakorkeus on noin 110-165 metriä ja yksikköteho 2-5 MW. Tuulivoimaloiden napakorkeus on noin 110-165 m ja roottori 110-130 m, jolloin kokonaiskorkeus on enintään 230 m.

VE 2 Tuulivoimalat

Rakennetaan Lumivaaran alueelle 10 tuulivoimalaa, joiden napakorkeus on noin 110-165 metriä ja yksikköteho 2-5 MW. Tuulivoimaloiden napakorkeus on noin 110-165 m ja roottori 110-130 m, jolloin kokonaiskorkeus on enintään 230 m.

Sähkönsiirto

VE A Tuulivoimapuistossa tuotettu sähkö liitetään maakaapelilla uudelle rakennettavalle sähköasemalle hankealueen koillispuolelle. Sähköasemalta on liittymä olemassa olevaan Loiste Sähköverkot Oy:n Seitenoikea-Puolanka 110 kV voimajohtoon.

VE B Hankealueelle rakennetaan uusi sähköasema. Hankealueelta rakennetaan uusi 110 kV ilmajohto Fingrid Oyj:n omistamalle Seitenoikean sähköasemalle. Rakennettava voimajohto sijoittuu olemassa olevan Sei-

tenoikea-Puolanka 110 kV voimajohdon rinnalle. Ilmajohdon pituus on noin 12 kilometriä.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelma

Suunnitteilla oleva Lumivaaran tuulivoimapuistohanke toteutuessaan edistäisi Kainuun ilmastostrategian ja maakuntaohjelman tavoitteita, joissa uusiutuvan ja paikallisen energian tuotantoa pyritään lisäämään Kainuussa.

Lumivaaran tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa on esitetty selkeästi ja havainnollisesti YVA -menettelyn eteneminen ja sen yhteydessä toteutettavaksi aiottu selvitykset sekä menetelmät ympäristövaikutusten arvioinnin laatimiselle ympäristövaikutusten arviointiselostukseen.

Voimassa olevassa valtioneuvostossa vuonna 2009 vahvistetussa Kainuun maakuntakaava 2020:ssa ei ole käsitelty tuulivoimaa asiakokonaisuutena, eikä ole osoitettu tuulivoimatuotantoon soveltuvia alueita. Kainuun maakuntavaltuusto on tehnyt 25.3.2013 päätöksen käynnistää Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan laatiminen.

Kainuussa on toteutettu yhteistyössä viiden muun maakunnan kanssa Sisä-Suomen tuulivoimaselvitys (2011), jossa on määritetty potentiaaliset tuulivoimatuotantoon soveltuvat alueet maakuntakaavoituksen näkökulmasta. Kainuun liiton toimesta on laadittu vuonna 2013 Kainuun maakuntakaavan tuulivoimaselvityksen täydennys. Selvityksessä on otettu huomioon aiemman selvityksen lisäksi maakunnan alueella tiedossa olevat tuulivoimahankkeet. Selvityksen tavoitteena on ollut luoda edellytykset valita tuulivoimapuistoille sopivimmat alueet, jotka voidaan varata maakuntakaavassa tuulivoimatuotannolle. Selvityksessä on tarkasteltu erityisesti tuulivoimapuistojen näkyvyyttä, melu- ja välkevaikutuksia, vaikutuksia linnustoon, porotalouteen, hiljaisiin alueisiin, maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittäviin maisema-alueisiin sekä sähköverkkoon liittymistä ja lentoturvallisuuden asettamia rajoitteita. Selvityksessä alueet on jaoteltu hyvin soveltuviin, mahdollisesti soveltuviin ja heikosti soveltuviin alueisiin. Hyrynsalmen Lumivaaran alue on arvioitu selvityksessä heikosti tuulivoimatuotantoon soveltuvaksi alueeksi.

Arviointiohjelman kohtaa 8.11.2.1 Maakuntakaava esitetään täydennettäväksi maakuntakaavan M-alueita koskevalla suunnittelumääräyksellä. Tarkennuksena kohtaan 8.11.2.1 Maakuntakaava todetaan, että Kainuun 1. vaihemaakuntakaava on vahvistettu ympäristöministeriössä 19.7.2013. Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan Lähtökohdat ja tavoitteet -raportti on ollut julkisesti nähtävillä (lausuntopyyntö) loka-marraskuussa 2013. Kainuun kaupan vaihemaakuntakaavan luonnos ja siihen liittyvä valmisteluaineisto on julkisesti nähtävillä 1.4.-2.5.2014. Kainuun liitto laatii parhaillaan maakuntaohjelmaa (Kainuu-ohjelma). Kainuun maakuntaohjelma 2014-2017 on julkisesti nähtävillä 14.4.-13.5.2014. Maakuntaohjelma on tarkoitus hyväksyä Kainuun maakuntavaltuustossa kesäkuussa 2014.

Tuulivoimahankkeen sijainnin vuoksi (vaaramaisema) on maisemavaikutusten arviointi tarkoituksenmukaista ulottaa vähintään arviointiohjelmassa esitetylle 0-12 km:n etäisyydelle tuulivoimaloista. Kaukovyöhykkeellä 12-30 km tulisi tarkastella eri tuulivoimahankkeiden maisemavaikutusten yhteis-

vaikutuksia. Maisemavaikutusten monipuolinen arviointi sekä vaikutusten selkeä ja havainnollinen esittäminen ovat tuulivoimahankkeen vaikutusten esille tuomisen kannalta oleellinen ja tärkeä asia.

Tuulivoimaloiden melun vaikutusten arvioinnissa (s. 69 alkaen) tulisi kiinnittää erityistä huomiota matalataajuisen melun vaikutuksiin ja kokonaisuutena meluarvioinnin epävarmuustekijöihin. Ympäristöministeriön tietojen mukaan tuulivoimarakentamisen ulkomelutasoa koskevista suunnitteluohjejarvoista valmistellaan valtioneuvoston asetus kevään 2014 aikana. Ympäristöministeriö on laatinut ohjeita (Ympäristöhallinnon ohjeita 2-4 /2014: Tuulivoimaloiden melun mallintaminen, Tuulivoimaloiden melupäästön todentaminen mittaamalla, Tuulivoimaloiden melutason mittaaminen altistuvassa kohteessa) tuulivoimaloiden melun mallintamiseen ja mittaamiseen. Ohjeiden tarkoituksena on antaa tukea tuulivoima-alueiden suunnittelulle.

Vaikutusten merkittävyyden arviointi on keskeinen asia tuulivoimahankkeen vaikutusten arvioinnin kokonaisuudessa. Merkittävyyden arvioinnissa voitaneen hyödyntää asiantuntija-arvioinnin lisäksi myös paikallisten asukkaiden (ml. loma-asukkaat) kautta, esimerkiksi asukaskysely, saatavaa arvokasta tietoutta.

Maankäyttövaikutusten arvioinnissa (s. 60) tulisi kiinnittää huomiota myös alueen kiinteistöjen arvoon sekä rakentamismahdollisuuksiin tuulivoima-alueen välittömällä lähialueella.

Sähkönsiirron suunnitellut sähköasemien sijaintipaikat on havainnollisuuden vuoksi tarpeellista merkitä arviointiselostukseen laadittaviin yksityiskohtaisiin karttaesityksiin.

Tuulivoimahankkeiden toteuttamiseen liittyy vaikutuksia, jotka sisältävät jossain määrin epävarmuutta mm. vaikutusten määrästä ja kohdistumisesta. Tällaisia vaikutuksia ovat erityisesti meluvaikutukset ja varsinkin silloin, mikäli tuulivoimahanke sijaitsee pysyvän asutuksen ja loma-asutuksen läheisyydessä. Tuulivoimahankkeen alueella harjoitetaan porotaloutta (Halkan paliskunta). YVA -menettelyssä tulee kiinnittää huomiota porotalouteen kohdistuviin vaikutuksiin ja vaikutusten lieventämismahdollisuuksiin. Kainuun liitto pitää tärkeänä sitä, että tuulivoimahankkeen toteutuessa sen vaikutuksia seurataan luotettavasti ja pitkäaikaisella seurantamenettelyllä ja ryhdytään tarvittaessa toimenpiteisiin, joilla mahdollisia haitallisia vaikutuksia lievennetään tai poistetaan."

8) Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen ja maankäyttöasiantuntija Martti Juntunen ovat 17.4.2014 antaneet Pohjois-Pohjanmaan Ely-keskukselle seuraavan sisältöisen lausunnon:

"LAUSUNTO TIESUUNNITELMASTA VUOKATINVAARAN ALIKULKUKÄYTTÄVÄ, MAANTIE 8741, SOTKAMO

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on pyytänyt Kainuun liitolta lausuntoa em. tiesuunnitelmasta, joka on samanaikaisesti lähetetty maantielain 27 §:n mukaista käsittelyä varten Sotkamon kuntaan ja Kainuun ELY-keskukselle.

Tiesuunnitelmassa maantielle 8741 Vuokatinvaara esitetään rakennettavaksi kevyen liikenteen alikulkusilta nykyisen hiihtoreitin/moottorikelkkareit-

tin tasoliittymäalueen läheisyyteen sekä neljä uutta metsätalousliittymää. Nykyisen hiihtoreitin linjausta muutetaan noin 210 metrin matkalla ja moottorikelkkareitin noin 150 metrin matkalla.

Hankkeen arvioidut kokonaiskustannukset ovat 318 200 € (mr-indeksi 112,4), josta lunastus- ja korvauskustannukset ovat arviolta 2000 E. Hanke aiheuttaa kustannuksia Sotkamon kunnalle 312 000 € ja Kaisanet Oy:lle 4 200 €.

Tiesuunnitelma:

Alikulun rakentaminen liikennejärjestelyineen on tarpeellista liikenneturvallisuuden ja kevyen liikenteen olosuhteiden parantamiseksi Vuokatin matkailualueella.

Kainuun liitolla ei ole huomautettavaa tiesuunnitelmaan."

9) Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen ja maankäyttöasiantuntija Martti Juntunen ovat 16.4.2014 antaneet Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle seuraavan sisältöisen lausunnon:

"LAUSUNTO KAIVOSLUVASSA ANNETTAVIEN YLEISTEN JA YKSITYISTEN ETUJEN TURVAAMISEKSI TARPEELLISTEN MÄÄRÄYSTEN ANTAMISESTA JA VAKUUDEN MÄÄRÄÄMISESTÄ

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt kaivoslain (10.6.2011/621) 37 §:n nojalla Kainuun liiton lausuntoa Sotkamon Alasen (KaivNro 4551) kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten antamisesta ja vakuuden määräämisestä.

Alasen kaivospiirin kaivoskivennäiset ovat talkki ja nikkeli. Alasen kaivospiiritoimitus on valmis ja kaivoskirja on annettu. Toimintaa varten on ympäristölupa.

Kuulemisen peruste on kaivoslain (621/2011) 181 §. Kaivosviranomaisen on määrättävä vakuuden laji ja suuruus sekä annettava kaivosoikeuden haltijalle enintään vuoden pituinen määräaika vakuuden asettamiselle. Lisäksi kaivosviranomaisen on annettava kaivosoikeuden haltijalle yleisten ja yksityisten etujen kannalta tarpeelliset määräykset kaivoslain (621/2011) 52 §:n 3. momentin ja 125 §:n mukaisesti 30.6.2014 mennessä. Kaivoslain 125 § koskee kaivosturvallisuusluvassa annettavia määräyksiä. Kaivosturvallisuutta koskevat seikat kaivosoikeuden haltijan on tullut selvittää kaivosviranomaiselle 30.6.2013 mennessä. Kaivosturvallisuuteen liittyvät asiat ja määräykset käsitellään ja tarkistetaan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston järjestämissä kaivostarkastuksissa.

Kaivosluvassa annettavat yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettavat määräykset

Voimassa olevassa Kainuun maakuntakaava 2020:ssa on osoitettu merkinnällä EK (ek, ek-t kohdemerkinnät) kaivoslain piiriin kuuluvien kaivoskivennäisten hyödyntämiseen tarpeellisia alueita. Merkinnällä on osoitettu kaivostoiminnassa olevia alueita apualueineen ja alueita, joilla kaivostoi-

minnan edellytykset on selvitetty (ympäristölupa, kaivospiiri). Maakunta-kaavan em. alueilla on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain (132/99) 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Kainuun maakuntakaavassa on osoitettu kohdemerkinnällä ek kaivostoimintaan tarkoitettu alue Alanen.

Kainuun maakuntakaava 2020:ssa on annettu kaivostoimintaan tarkoitettuille alueille seuraava suunnittelumääräys: "Alueen käyttöönottoa suunniteltaessa on otettava huomioon toiminnan aiheuttamat ympäristövaikutukset tuotannon aikana ja sen päätyttyä"

Kainuun maakuntakaavassa on osoitettu Alasen kaivospiirin lähialueelle tärkeä pohjavesialue merkinnällä Pieni Katajamäen vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue (pohjavesialuetunnus 1176520, 2. lk).

Kainuun maakuntakaavassa on annettu tärkeitä vedenhankintaan soveltuvia pohjavesialueita koskeva suunnittelumääräys: "Pohja vesien pilaantumis- ja muuttumisriskejä aiheuttavat laitokset ja toiminnot on sijoitettava riittävän etäälle pohjavesialueista tai suojattava niin, että pohja vesialueen käyttökelpoisuus vedenhankintaan ei vaarannu. Alueella tulee huolehtia pohjavesien suojelun ja maa-ainesten ottotarpeiden yhteensovittamisesta". Pohjavesien laatu Kainuussa on yleisesti katsoen hyvä. Kokonaisuudessaan Kainuun pohjavesialueita tarkastellessa voidaan havaita pohjavesiä pilaavien uhkatekijöiden olevan varsin vähäisiä. Riskejä pohjaveden puhautudelle aiheuttavat kuitenkin maa-ainesten otto ja siihen liittyvät oheistoiminnot, maa- ja metsätalous, liikenne, teollisuus ja asutus. Tästä johtuen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on tarpeen huomioida seuraavat pohjavesien laadun ja määrän turvaamiseen liittyvät seikat: Maa-ainesten oton seurauksena pohjavettä suojaavan maakerroksen paksaus ohenee ja pohjaveden likaantumisherkkyys kasvaa. Pohjavesien suojelun ja maa-ainesten ottotarpeiden yhteensovittamista tulisi edistää laatimalla kunnostamissuunnitelmat niille olemassa oleville maa-ainesten ottoalueille, jotka sijaitsevat tärkeillä pohjavesialueilla. Pohjavesien suojelemiseksi tulisi laatia lisää suojelusuunnitelmia arvokkaiden pohjavesivarojen säilyttämiseksi myös tuleville sukupolville.

Pohjavesialueilla sijaitsevilla metsätalousalueilla tulisi välttää uudistus- ja kunnostusajituksia sekä raskasta maanmuokkausta.

Liikenteen liukkaudentorjunta ja muu kunnossapito tulisi hoitaa siten, ettei siitä aiheudu pohjavesien pilaantumisvaaraa.

Yhdyskuntien viemäriverkostot tulisi rakentaa ja ylläpitää sekä tarvittaessa kunnostaa niin, ettei pohjavesien pilaantumisvaaraa aiheudu. Tärkeillä ja muilla vedenhankintaan soveltuvilla pohjavesialueilla olevilla, tiheästi rakennetuilla haja-asutusalueilla tulisi ensisijaisesti pyrkiä järjestämään viemärointi ja johtamaan jätevedet käsiteltäviksi pohjavesialueiden ulkopuolelle tai muutoin huolehtia riittävästä pohjavesien suojelusta.

Kainuun maakuntakaavassa on osoitettu Alasen kaivospiirin alueen kautta kulkeva ohjeellinen ulkoilureitti Tiilikanjärvi-Maanselkä. Ulkoilureitti -merkinnällä osoitetaan vähintään ylikunnalliset ja maakunnallisesti merkittävät yleisen liikkumisen kannalta tärkeät ohjeelliset ulkoilureitit. Reitit voidaan perustaa sopimuksilla tai ulkoilulain mukaisesti. Maakuntakaavassa

osoitetaan yleisen ulkoilun kannalta merkittävimmät ulkoilureittien yhteystarpeet.

Maakuntakaavassa osoitettu ulkoilureitistö on ohjeena ulkoilureittejä perustettaessa. Ulkoilulain mukaisesti ulkoilureittisuunnitelman vahvistaa alueellinen ympäristökeskus, minkä jälkeen kunta voi hakea määräyksen ulkoilureittitoimitukseen maanmittaustoimistolta. Ulkoilureittien jatkuvuuden ja ylläpidon kannalta on tärkeää, että reittien perustaminen toteutetaan joko ulkoilulain nojalla tai riittävän pitkiin sopimuksiin perustuen.

Kainuun maakuntakaavassa on osoitettu Alasen kaivospiirin alueen kautta kulkeva ohjeellinen moottorikelkkailureitti. Moottorikelkkailureitti -merkinnällä osoitetaan vähintään ylikunnalliset ja maakunnallisesti merkittävät yleisen liikkumisen kannalta tärkeät ohjeelliset moottorikelkkailureitit. Moottorikelkkailureitit voidaan perustaa sopimuksilla tai maastoliikennelaisa säädetyllä tavalla.

Kainuun maakuntakaavassa osoitettavat ohjeelliset moottorikelkkailureitit perustuvat pääosin jo rakennettuun, rakenteilla olevaan tai suunniteltuun moottorikelkkailun runkoreitistöön (nykyisiin ns. ajouriin). Maakuntakaavassa osoitetaan maakunnan merkittävimmät moottorikelkkailun yhteystarpeet. Maakuntakaavassa osoitettu moottorikelkkailureitistö on ohjeena moottorikelkkailureittejä perustettaessa. Moottorikelkkailureitin perustaminen edellyttää reittisuunnitelmaa, jonka hyväksymisestä päättää kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Moottorikelkkailureitti perustetaan lainvoimaisen reittisuunnitelman perusteella joko reittitoimituksessa tai maanomistajan ja reitin pitäjän välisellä kirjallisella sopimuksella. Alasen kaivospiirin lähialueella on karttatarkastelun perusteella vähän loma-asutusta. Kainuun liiton näkemyksen mukaan kaivostoiminnan lupamenettelyssä on kiinnitettävä erityistä huomiota alueen lähiasutukselle ja pinta- ja pohjavesille aiheutuviin haittoihin, häiriötilanteisiin ja tiedottamiseen sekä kaivostoiminnan päättymisen jälkeisiin ympäristövaikutuksiin ja lopetus- ja jälkitoimenpiteisiin. Kaivostoiminnan käynnistymisen yhteydessä tulee varautua olemassa olevan moottorikelkkailu-uran mahdolliseen siirtämiseen sekä ottaa huomioon maakuntakaavassa osoitettu ohjeellinen ulkoilureitti."

10) Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen ja maankäyttöasiantuntija Martti Juntunen ovat 17.4.2014 antaneet Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle seuraavan sisältöisen lausunnon:

"LAUSUNTO KAIVOSLUVASSA ANNETTAVIEN YLEISTEN JA YKSITYISTEN ETUJEN TURVAAMISEKSI TARPEELLISTEN MÄÄRÄYSTEN ANTAMISESTA JA VAKUUDEN MÄÄRÄÄMISESTÄ

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt kaivoslain (10.6.2011/621) 37 §:n nojalla Kainuun liiton lausuntoa Kajaanin ja Sotkamon alueella sijaitsevan Talvivaaran kaivoksen (KaivNro 2819) kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten antamisesta ja vakuuden määräämisestä.

Talvivaaran kaivoksen kaivospiirin kaivoskivennäiset ovat nikkeli-sinkki-kupari. Talvivaaran kaivospiiritoimitus on valmis ja kaivoskirja on annettu. Kaivostyö on alkanut ja alueella on biokasaliuotus sekä metallien talteenotolaitos. Toimintaa varten on ympäristölupa. Kuulemisen peruste on kai-

voslain (621/2011) 181 §. Kaivosviranomaisen on määrättävä vakuuden laji ja suuruus sekä annettava kaivosoikeuden haltijalle enintään vuoden pituinen määräaika vakuuden asettamiselle. Lisäksi kaivosviranomaisen on annettava kaivosoikeuden haltijalle yleisten ja yksityisten etujen kannalta tarpeelliset määräykset kaivoslain (621/2011) 52 §:n 3. momentin ja 125 §:n mukaisesti 30.6.2014 mennessä. Kaivoslain 125 § koskee kaivosturvallisuusluvassa annettavia määräyksiä. Kaivosturvallisuutta koskevat seikat kaivosoikeuden haltijan on tullut selvittää kaivosviranomaiselle 30.6.2013 mennessä. Kaivosturvallisuuteen liittyvät asiat ja määräykset käsitellään ja tarkistetaan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston järjestämässä kaivostarkastuksissa.

Kaivosluvassa annettavat yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettavat määräykset

Voimassa olevassa Kainuun maakuntakaava 2020:ssa on osoitettu merkinnällä EK (ek, ek-t kohdemerkinnät) kaivoslain piiriin kuuluvien kaivoskivennäisten hyödyntämiseen tarpeellisia alueita. Merkinnällä on osoitettu kaivostoiminnassa olevia alueita apualueineen ja alueita, joilla kaivostoiminnan edellytykset on selvitetty (ympäristölupa, kaivospiiri). Maakuntakaavan em. alueilla on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain (132/99) 33.1 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Kainuun maakuntakaavassa on osoitettu merkinnällä ek kaivostoimintaan tarkoitettu alue Talvivaara.

Kainuun maakuntakaava 2020:ssa on annettu kaivostoimintaan tarkoitettuille alueille seuraava suunnittelumääräys: "Alueen käyttöönottoa suunniteltaessa on otettava huomioon toiminnan aiheuttamat ympäristövaikutukset tuotannon aikana ja sen päätyttyä"

Talvivaaran kaivospiirin lähialueella on pysyvää ja loma-asutusta. Kainuun liiton näkemyksen mukaan kaivostoiminnan lupamenettelyssä on kiinnitettävä erityistä huomiota alueen lähiasutukselle kohdistuviin haittoihin, melu- ja värinävaikutuksiin, ilmanlaatuun, pinta- ja pohjavesille aiheutuviin haittoihin, häiriötilanteisiin ja tiedottamiseen sekä kaivostoiminnan päättymisen jälkeisiin ympäristövaikutuksiin ja lopetus- ja jälkitoimenpiteisiin."

11) Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen ja maankäyttöasiantuntija Martti Juntunen ovat 14.4.2014 antaneet Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle seuraavan sisältöisen lausunnon:

"LAUSUNTO KAIVOSLUVASSA ANNETTAVIEN YLEISTEN JA YKSITYISTEN ETUJEN TURVAAMISEKSI TARPEELLISTEN MÄÄRÄYSTEN ANTAMISESTA JA VAKUUDEN MÄÄRÄÄMISESTÄ

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt kaivoslain (10.6.2011/621) 37 §:n nojalla Kainuun liiton lausuntoa Sotkamon Taivahopean (KaivNro K8194) kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten antamisesta ja vakuuden määräämisestä.

Taivalhopean kaivospiirin kaivoskivennäiset ovat hopea-kulta-lyijy-sinkki. Taivalhopean kaivospiiritoimitus on valmis ja kaivoskirja on annettu. Toimintaa varten on ympäristöluva.

Kuulemisen peruste on kaivoslain (621/2011) 181 §. Kaivosviranomaisen on määrättävä vakuuden laji ja suuruus sekä annettava kaivosoikeuden haltijalle enintään vuoden pituinen määräaika vakuuden asettamiselle. Lisäksi kaivosviranomaisen on annettava kaivosoikeuden haltijalle yleisten ja yksityisten etujen kannalta tarpeelliset määräykset kaivoslain (621/2011) 52 §:n 3. momentin ja 125 §:n mukaisesti 30.6.2014 mennessä. Kaivoslain 125 § koskee kaivosturvallisuusluvassa annettavia määräyksiä. Kaivosturvallisuutta koskevat seikat kaivosoikeuden haltijan on tullut selvittää kaivosviranomaiselle 30.6.2013 mennessä. Kaivosturvallisuuteen liittyvät asiat ja määräykset käsitellään ja tarkistetaan Turvallisuus- ja kemikaaliviraston järjestämässä kaivostarkastuksissa.

Kaivosluvassa annettavat yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettavat määräykset

Taivalhopean kaivospiirin laajennus sijaitsee Kainuun maakuntakaava 2020:ssa osoitetulla maa- ja metsätalousvaltaisella alueella M. Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätaloukseen tarkoitettuja alueita.

Kainuun maakuntakaavassa on annettu pääasiassa maa- ja metsätaloukseen tarkoitettuja alueita koskeva suunnittelumääräys: "Maa- ja metsätaloukseen tarkoitettuja alueita voidaan käyttää alueen pääasialliseen käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös erityislainsäädännön ohjaamana muihin tarkoituksiin, kuten luontais- tai muuhun elinkeinotoimintaan, turvetuotantoon, maa- ja kiviainesten ottoon, haja-asutusluonteiseen pysyvään ja loma-asumiseen sekä jokamiehen oikeuden rajoissa ulkoiluun ja retkeilyyn. Alueille voidaan perustaa yksityisiä suojelualueita. Ilman erityisiä perusteita hyviä ja yhtenäisiä peltoalueita ei tule ottaa taajamatointojen käyttöön. Maankäyttöä suunniteltaessa on tuettava metsä talousalueiden yhtenäisyyttä ja toimivuutta"

Kainuun maakuntakaavan alueesta on pääosa maa- ja metsätaloukseen tarkoitettua aluetta (M). Maa- ja metsätaloukseen tarkoitettuille alueille voidaan perustaa yksityisiä suojelualueita ja erityisestä syystä voidaan osoittaa muuta elinkeinotoimintaa palvelevaa maankäyttöä. Elinkeinoiminnan sijoittumisella on kuitenkin ensisijaisesti pyrittävä tukemaan olemassa olevaa alue - ja yhdyskuntarakennetta. Mahdolliset uudet turpeen ja maa- tai kiviainesten ottamisalueet voivat sijoittua maa- ja metsätaloukseen. Kainuun maakuntakaavassa ei ole osoitettu peltoalueita aluevarauksena, mutta maa - ja metsätaloukseen tarkoitettuille alueille on annettu yleinen maakuntakaavamääräys, jonka tarkoituksena on turvata hyvien ja yhtenäisten pelto- ja metsätalousalueiden säilyminen maa - ja metsätaloukseen. Maa- ja metsätaloukseen tarkoitetuille alueille on osoitettu päällekkäismerkintänä kehittämisvyöhykkeitä sekä maiseman, luonnon ja kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta tärkeitä osa -alueita.

Maa- ja metsätaloukseen tarkoitettulla alueella maankäyttöä ohjaa erityislainsäädäntö, kuten maa -aineslaki, kaivoslaki, ympäristönsuojelulaki, luonnonsuojelulaki, metsälaki ja poronhoitolaki. Maakuntakaavassa osoitetuilla maa- ja metsätaloukseen tarkoitetuilla alueilla metsien käyttöä

ohjaa metsälaki (1093/1996). Metsälain tavoitteena on edistää metsien ta-
loudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestävää hoitoa ja käyttöä siten,
että metsät antavat kestävästi hyvän tuoton samalla kun niiden biologinen
monimuotoisuus säilytetään metsälaissa mainittujen erityisen tärkeiden
elinympäristöjen ja muiden arvokkaiden luontokohteiden säilyttämisellä.
Matkailualueilla ja niiden lähialueilla metsien hoidossa ja käytössä tulee ot-
taa huomioon matkailun tarpeet. Taivalhopean kaivospiirin lähialueella si-
jaitsee Kainuun maakuntakaavassa kehittämisperiaatemerkinnällä osoitet-
tu luontomatkailun kehittämisalue Hiidenportti-Hiidenvaara-Vuokatin alue.

Kainuun maakuntakaavassa on annettu luontomatkailun kehittämisalueita
koskeva suunnittelumääräys: "Alueita kehitetään luonnon virkistyskäytön
ja luontomatkailun kohdealueina.

Luontomatkailua palvelevat rakenteet pyritään keskittämään näille alueille.
Alueilla tulee varautua merkittäviin matkailijamäärien kasvuun ja kansain-
väliseen yhteistyöhön. Alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee kiinnittää
erityistä huomiota luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun edistämiseen
sekä luonnon - ja kulttuuriarvojen säilymiseen. Alueen toteuttaminen ei
saa vaarantaa alueella sijaitsevan tai siihen rajoittuvan Natura -alueen
suojelun perusteena olevia luonnonarvoja. Metsätaloukskäyttöön tarkoite-
tuilla alueilla ei saa rajoittaa nykyisestä metsätalouden toimintaedellytyk-
siä":

Luontomatkailun kehittämisalueet ovat ominaisuuksiltaan sellaisia alueita,
jotka soveltuvat luontomatkailun kehittämiseen. Esimerkiksi itärajan alueel-
la korostuu erämaisuus, luonnon hiljaisuus ja rajan tuoma eksotiikka.
Alueiden sisällä oleville yksittäisille luonnonsuojelualueille tai virkistys-
alueille ja niiden lähialueille on jo rakennettu luontomatkailua palvelevia ra-
kenteita. Alueiden metsien käytössä tulee ottaa huomioon matkailuelinkei-
no etenkin rakennettujen matkailukohteiden lähialueille.

Taivalhopean kaivospiirin lähialueella sijaitsee Kainuun maakuntakaava
2020:ssa luonnonsuojelualueiksi (SL) ja Natura 2000 -verkostoon kuuluvik-
si alueiksi osoitetut alueet FI 1200604 Vuoriniemi ja FI 1200625 Hiidenpor-
tin alueet.

Kainuun maakuntakaavassa on annettu luonnonsuojelualueita (SL) koske-
va suojelumääräys (MRL 30.2 §):"Alueella saa suorittaa sellaisia toimenpi-
teitä, jotka ovat tarpeen alueen suojeluarvon säilyttämiseksi tai palauttami-
seksi. Rakennuslupahakemuksesta tulee pyytää MRL 133 §:n mukaisesti
alueellisen ympäristökeskuksen lausunto' ja suunnittelumääräys: "Alueen
maankäyttö tulee suunnitella ja toteuttaa siten, ettei toimenpiteillä vaaran-
neta alueen suojelun tarkoitusta ja suojeluarvoja. Alueelle laadittavassa
hoito- ja käyttösuunnitelmassa tulee kiinnittää erityistä huomiota luonnon
virkistyskäytön ja luontomatkailun edistämiseen".

Natura-alueille on Kainuun maakuntakaavassa annettu suunnittelumää-
räys: "Natura 2000 -verkoston alueita ja niiden lähellä sijaitsevia alueita
koskevassa alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava siitä, että
suunnitelma tai hanke ei luonnonsuojelulain 65 §:n tarkoittamalla tavalla
heikennä merkittävästi Natura -alueiden perusteena olevia luonnonarvoja'.
Taivalhopean kaivospiirin lähialueella on pysyvää ja loma-asutusta. Kai-
nuun liiton näkemyksen mukaan kaivostoiminnan lupamenettelyssä on

kiinnitettävä erityistä huomiota alueen lähiasutukselle sekä Natura 2000 -verkostoon kuuluville alueille kohdistuviin haittoihin, melu- ja värinävaikutuksiin, ilmanlaatuun, pinta- ja pohjavesille aiheutuviin haittoihin, häiriötilanteisiin ja tiedottamiseen sekä kaivostoiminnan päättymisen jälkeisiin ympäristövaikutuksiin ja lopetus - ja jälkitoimenpiteisiin."

12) Suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen ja maankäyttöasiantuntija Martti Juntunen ovat 15.4.2014 antaneet Kainuun Ely-keskukselle seuraavan sisältöisen lausunnon:

"LAUSUNTO PALTAMON TEERIVAARAN TUULIVOIMAPUISTON YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUKSESTA

Kainuun ELY-keskus on pyytänyt Kainuun liitolta lausuntoa Paltamon Teerivaaran tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta. Otsovuoli Oy suunnittelee Paltamossa sijaitsevalle Teerivaaran alueelle tuulivoimapuistoa 17-22 tuulivoimalaitokselle. Suunniteltu tuulivoimapuisto sijaitsee Oulujärven ja Kivesjärven välisellä alueella. UPM Kymmene Oyj:n omistaman hanke-alueen pinta-ala on noin 1300 ha.

Hankkeesta on valmistunut ympäristövaikutusten arviointiselostus. YVA -menettelyssä tarkastellaan kahta tuulivoimapuiston toteutusvaihtoehtoa, jotka eroavat rakennettavien tuulivoimaloiden lukumäärän, turbiinien tehon, napakorkeuden ja roottorin halkaisijan suhteen. Tuulipuisto koostuu tuulivoimaloista perustuksineen, niitä yhdistävistä maakaapeleista, tuulipuiston sähköasemasta sekä tuulivoimaloita yhdistävistä teistä. Sähkön vuosituotanto olisi noin 190 GWh hankevaihtoehdossa 1. Sähkönsiirtoyhteyksinä tarkastellaan kahta 110/ 220 kV:n liityntävaihtoehtoa kantaverkkoon. Siirtolinja (noin 16 km) rakennettaisiin tuulipuistosta pohjoiseen Iso Ruostesuole.

YVA -menettely on tarkoitus saada päätökseen keväällä 2014 ja hankkeen lupavaiheet vuoden 2014 loppuun mennessä. Rakentaminen voitaisiin aloittaa aikaisintaan vuonna 2015. Tuulipuisto voitaisiin ottaa käyttöön vuonna 2016.

Toteuttamisvaihtoehdot ovat:

Vaihtoehto 0 (VE 0): Hankkeen toteuttamatta jättäminen.

Vaihtoehto 1 (VE1): Rakennetaan alueelle korkeintaan 22 yksikkötehoon noin 2-3 MW:n tuulivoimalaa, joiden napakorkeus olisi korkeintaan 120m.

Vaihtoehto 2 (VE2): Rakennetaan alueelle korkeintaan 17 yksikkötehoon noin 4-5 MW:n tuulivoimalaa, joiden napakorkeus olisi korkeintaan 140 m.

YVA -menettelyn tarkoituksena on vähentää hankkeen haitallisia vaikutuksia, edistää kansalaisten vaikutusmahdollisuuksia ja lisätä tietoa päätöksenteon tueksi. Menettely on kaksivaiheinen prosessi, joka muodostuu arviointiohjelma- ja arviointiselostusvaiheesta. Arviointiohjelmassa määritellään muun muassa arvioitavat toteuttamisvaihtoehdot, tarvittavat selvitykset ja kuinka arviointi tullaan toteuttamaan. Arviointiselostuksessa esite-

tään mm. toteuttamisvaihtoehdot ja tulokset laadituista ympäristövaikutusten arvioinneista. Arviointiselostuksessa kuvataan lisäksi haitallisten vaikutusten ehkäisy- ja lieventämiskeinot sekä ehdotus ympäristövaikutusten seurantaohjelmaksi. Yhteysviranomaisen antaa lausuntonsa arviointiselostuksesta ja sen riittävydestä. YVA -menettely päättyy, kun yhteysviranomaisen toimittaa lausuntonsa sekä muut lausunnot ja mielipiteet hankkeesta vastaavalle.

Ympäristövaikutusten arviointiselostus

Suunnitteilla oleva Teerivaaran tuulivoimapuistohanke toteutuessaan edistäisi Kainuun ilmastostrategian ja maakuntaohjelman tavoitteita, joissa uusiutuvan ja paikallisen energian tuotantoa pyritään lisäämään Kainuussa.

Teerivaaran tuulivoimapuiston ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa on esitetty selkeästi YVA -menettely ja sen kulku, menettelyn aikana laaditut selvitykset sekä tulokset vaikutusten arvioinneista.

Voimassa olevassa valtioneuvostossa vuonna 2009 vahvistetussa Kainuun maakuntakaava 2020:ssa ei ole käsitelty tuulivoimaa asiakokonaisuutena, eikä ole osoitettu tuulivoimatuotantoon soveltuvia alueita. Kainuun maakuntavaltuusto on tehnyt 25.3.2013 päätöksen käynnistää Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan laatiminen.

Kainuussa on toteutettu yhteistyössä viiden muun maakunnan kanssa Sisä-Suomen tuulivoimaselvitys (2011), jossa on määritetty potentiaaliset tuulivoimatuotantoon soveltuvat alueet maakuntakaavoituksen näkökulmasta. Kainuun liiton toimesta on laadittu vuonna 2013 Kainuun maakuntakaavan tuulivoimaselvityksen täydennys. Selvityksessä on otettu huomioon aiemman selvityksen lisäksi maakunnan alueella tiedossa olevat tuulivoimahankkeet. Selvityksen tavoitteena on ollut luoda edellytykset valita tuulivoimapuistoille sopivimmat alueet, jotka voidaan varata maakuntakaavassa tuulivoimatuotannolle.

Selvityksessä on tarkasteltu erityisesti tuulivoimapuistojen näkyvyyttä, melu- ja välkevaikutuksia, vaikutuksia linnustoon, porotalouteen, hiljaisiin alueisiin, maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittäviin maisema-alueisiin sekä sähköverkkoon liittymistä ja lentoturvallisuuden asettamia rajoitteita. Selvityksessä alueet on jaoteltu hyvin soveltuviin, mahdollisesti soveltuviin ja heikosti soveltuviin alueisiin. Paltamon Teerivaaran alue on arvioitu selvityksessä heikosti tuulivoimatuotantoon soveltuvaksi alueeksi.

Tarkennuksena kohtaan 4.4.2.3. Vaihemaakuntakaavat todetaan, että Kainuun 1. vaihemaakuntakaava on vahvistettu ympäristöministeriössä 19.7.2013.

Ympäristöministeriön tietojen mukaan tuulivoimarakentamisen ulkomelutason koskevista suunnitteluohjeistoista valmistellaan valtioneuvoston asetus kevään 2014 aikana. Ympäristöministeriö on laatinut ohjeita (Ympäristöhallinnon ohjeita 2-4 /2014: Tuulivoimaloiden melun mallintaminen, Tuulivoimaloiden melupäästön todentaminen mittaamalla, Tuulivoimaloiden melutason mittaaminen altistuvassa kohteessa) tuulivoimaloiden melun mallintamiseen ja mittaamiseen. Ohjeiden tarkoituksena on antaa tukea tuulivoima -alueiden suunnittelulle. Teerivaaran tuulivoimahankkeen toteuttami-

seen liittyy vaikutuksia, jotka sisältävät jossain määrin epävarmuutta mm. vaikutusten määrästä ja kohdistumisesta. Vaikutuksiin liittyvät epävarmuudet kohdistuvat erityisesti paikalliselle pysyvälle ja loma-asutukselle (meluvaikutukset). Kainuun liitto pitää tärkeänä sitä, että tuulivoimahankkeen toteutuessa sen vaikutuksia seurataan luotettavasti ja pitkäaikaisella seurantamenettelyllä ja ryhdytään tarvittaessa toimenpiteisiin, joilla mahdollisia haitallisia vaikutuksia lievennetään tai poistetaan."

13) Maakuntajohtaja Pentti Malinen on Kainuun liiton nimissä 4.4.2014 yhtynyt allaolevaan kannottoon:

"VALTATIE 22 INVESTOINTI POHJOIS-SUOMEN TÄRKEIN TIEINVESTOINTI NYKYISELLÄ HALLITUSKAUDELLA

Valtioneuvoston liikennepoliittisessa selonteossa 2012 päätetyt tämän hallituskauden liikenneinvestoinnit painottuvat eteläiseen Suomeen. Pohjois-Suomen harvoista investoinneista suurin ja merkittävin on Oulun ja Kainuun välisen valtatie 22 parantaminen. Toimivat liikenneyhteydet ovat yritystoiminnan ja aluekehityksen tärkein perusta. VT 22 hankkeen toteutuksen lykkääminen tarkoittaisi luopumista pohjoisen Suomen talouskasvun edellytysten parantamisesta, juuri orastavan talouskasvun näkyessä tunnelin päässä.

Valtatie 22 on Pohjois-Suomen tärkein poikittainen tieyhteys läpi maan Tornioista Vartiuksen raja-asetalle. Se on osa EU:n Northern Axis liikennekäytävää ja kuuluu TEN-tieverkostoon. VT 22 toimii keskeisenä tieliikenteen pääväylänä Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan välillä ja on liikenteellinen linkki Luoteis-Venäjälle. Kainuun, Keski-Pohjanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntien yhteisessä liikennestrategiassa keskeinen tavoite on alueen maakuntakeskusten välisten tieyhteyksien parantaminen, kuten VT 22 välillä Oulu – Kajaani.

VT 22 kehittämisen varaan rakentuu Oulu-Kainuu –kehittämisyöhyke. Se on Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun välinen vetovoimainen työn, yrittäjyyden ja asumisen kehityskäytävä, joka perustuu parantuvien liikenneyhteyksien luomisiin mahdollisuuksiin. Oulun myönteisen kehitysvaikutuksen laajentaminen edellyttää entistä parempia yhteyksiä sen ja maakuntakeskusten välillä. Pohjois-Suomen pääkaupunkiin Ouluun suuntautuvat merkittävimmät alueiden yritysten, osaamisen ja hallinnon yhteydet, ja jatkossa uuden sote-ratkaisun myötä entistä tiiviimmin myös palvelujen yhteydet.

Valtatie 22:n ja siihen liittyvien liikenneväylien kehittämistä on jatkettava osana EU:n liikenneverkkoa, pohjoista Suomen yhdistävänä poikittaisena liikenneyhteytenä ja maakuntien välisenä yhdyskäytävänä. VT 22 asema Pohjois-Suomen merkittävimpana tieinvestointina on säilytettävä hallituskauden valtakunnallisissa liikenneinvestoinneissa.

VALTATIE 22 / OULU – KAINUU TERVANTIE RY.

VALTATIE 22 / OULU – KAINUU TERVANTIE RY. JÄSENET"

14) Maakuntajohtaja Pentti Malinen on antanut 22.4.2014 Opetus- ja kulttuuriministeriölle seuraavan sisältöisen lausunnon:

"HALLITUKSEN ESITYS UUDEKSI LIIKUNTALAIKSI

Opetus- ja kulttuuriministeriö on 4.4.2014 päivätyllä kirjeelleen nro 90/040/2012 pyytänyt Kainuun liiton lausuntoa hallituksen esityksestä uudiksi liikuntalain. Opetus- ja kulttuuriministeriö asetti 1.2.2013 työryhmän, jonka tehtävänä oli laatia hallituksen esityksen muotoon laadittu ehdotus liikuntalain ja siihen liittyvän lainsäädännön uudistamiseksi. Uusi liikuntalaki tulisi opetus- ja kulttuuriministeriön mukaan voimaan 1.1.2015.

Kainuun liiton virasto antaa esityksestä seuraavan lausunnon:

Lain yleisperustelut

Liikuntalain yleisperusteluissa kuvataan hyvin nykytila ja tarve vahvistaa liikunnan peruspalveluluonnetta sen merkityksen kasvaessa kansalaisten terveyden ja hyvinvoinnin ylläpitämiseksi. Myös poikkihallinnollisen toiminnan lisäämistarve on perusteltu vahvasti.

Lain tavoitteet

Lain tavoite ja määritelmät selventävät liikunnan monipuolista kokonaisuutta ja tehtäväkenttää entistä lakia paremmin.

Kainuun liitto pitää hyvänä, että lakiesityksen keskeisenä tavoitteena on edistää eri väestöryhmien mahdollisuuksia liikuntaan, väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä fyysistä toimintakykyä ja lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä. Laki edistäisi liikunnan kansalais- ja seuratoimintaa sekä huippu-urheilua.

Kokonaisuutena lakiesitys on hyvin valmisteltu. Liikuntalakiesitys on perustavoitteiltaan oikeansuuntainen ja edistää koko väestön liikuntaedellytysten kehittämistä ja liikunnallista elämäntapaa. Liikunnan asemaa peruspalveluna kunnissa laki ei kuitenkaan vahvista riittävästi, vaan jättää velvoitteiden väljyyden takia liikunnan aseman vahvistamisen kuntien oman päätöksen varaan.

Kainuun liitto korostaa kuntien ja paikallisten toimijoiden merkitystä väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä liikunnan avulla. Julkishallinnolla on sosiaalinen vastuu luoda mahdollisimman tasa-arvoiset ja saavutettavissa olevat liikuntapalvelut kaikille kansalaisille. Tämän lisäksi paikallistasolla liikuntaseurojen ja liikunnan aluejärjestöjen toiminta ihmisten työ- ja toimintakyvyn ylläpitämiseksi ja parantamiseksi mm. kuntoliikunnan avulla on merkitykseltään kasvavaa. Väestön ikärakenteen muuttuessa ennaltaehkäisevän toiminnan merkitys lisääntyy kasvaa koko ajan.

Alueellinen liikuntaneuvosto

Alueellisen liikuntaneuvostojen nimeäminen tulee edelleen tapahtua maakuntaliittojen toimesta. Liikuntalakiesityksen 7 §:n mukaan aluehallintovirastossa on asiantuntijaelimenä alueellinen liikuntaneuvosto. Lakiesityksessä asettamistehtävä siirrettäisiin maakuntien liitoilta aluehallintovirastoille. Laki alueiden kehittämisestä ja rakennerrahastotoiminnan hallinnoinnista hyväksyttiin 17.1.2014. Lain 17§:ssä Maakunnan liittojen tehtävät kohdan 9 mukaan liittojen tehtävä on asettaa alueelliset liikuntaneuvostot.

Kainuun liitto vastustaa esitystä, joka on vastoin juuri hyväksyttyä aluekehityslakia. Liiton näkemyksen mukaan ei ole järkevää avata juuri voimaan tullutta lakia. Maakunnan liitot tuntevat alueidensa toimijat ja ne voivat demokraattisesti sovittaa yhteen alueen tahdon myös tässä asiassa.

Valtion vastuu

Opetus- ja kulttuuriministeriö vastaa liikuntapolitiikan yleisestä johdosta ja liikunta kuuluu yksiselitteisesti sen toimialaan. Mm hallituksen tulevaisuusselontekoon (2013) ja OKM:n ja STM:n yhteiseen Muutosta liikkeellä!-strategia-asiakirjaan viitaten velvoite ministeriöiden keskinäiseen yhteistyöhön ja tehtävänjakoon tulisi kuitenkin kirjata selvemmin myös liikuntalakiin.

Sote-uudistus tuo päätöksentekoon yhden uuden toimijan. Sosiaali- ja terveydenhuolto siirtyvät käytännössä viiden sote-alueen järjestelyvastuulle. Sote-uudistuksen tavoitteena on mm turvata varhainen puuttuminen, siirtää painopistettä ehkäiseviin ja oikea-aikaisiin palveluihin ja kaventaa väestön hyvinvointi- ja terveyseroja (www.stm.fi). Näiden tavoitteiden saavuttamiseen liikunnan ja liikuntapalvelujen edistämien on erinomainen keino.

Kainuun liiton mielestä velvoite yhteistyöhön ja työnjakoon sote-alueiden kanssa tulee kirjata lakiin sekä valtion että kunnan vastuisiin.

Valtion liikuntaneuvosto

Kainuun liiton mielestä valtion liikuntaneuvoston tehtävien painottaminen vaikutusten arviointiin on erinomainen parannus lakiin. Valtakunnallisen, alueellisen ja kunnallisen toiminnan arvioimiseksi valtion liikuntaneuvoston tehtävänä olisi laatia seurantajärjestelmä, jolla seurataan kansalaisten liikunta-aktiivisuutta, kansalaistoiminnan laatua ja määrää ym. terveyden ja hyvinvoinnin kannalta merkittäviä indikaattoreita päätöksenteon tueksi

Kunnan vastuu

Kuntien tehtäväkenttä on määritelty selkeästi, mutta jättää toiminnan tason jokaisen kunnan päätettäväksi. Myös kuntien vastuuta koskevaan pykälään on lisättävä velvoite yhteistyöhön paitsi kunnan eri toimialojen lisäksi muodostettavan sote-alueen kanssa. Kunnan vastuun määrittelyyn liittyy kiinteästi valtion tälle tehtävälle osoittama valtionosuus.

Kunnilla tulee olla oikeus järjestää lakisääteisiä liikuntapalveluja kuntalaisille julkisina palveluina. Kunnilla tulee olla oikeus hinnoitella liikuntapalvelut siten, että kuntalaiset voivat niitä tulotasosta riippumatta käyttää. Erityisen tärkeää tämä on että lapset ja nuoret voivat mahdollisimman laajasti ja tasa-arvoisesti harrastaa liikuntaa.

Kunnan valtionosuudet

Kunnille myönnetään valtionosuutta liikuntatoimen käyttökustannuksiin kunnan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (635/1998) säädetään.

Kainuun liitto korostaa, että koko liikuntapalvelujärjestelmän kannalta on välttämätöntä, että kuntien liikuntatoimeen tulevat valtionosuudet ovat riittäviä suhteessa kunnille lainsäädännössä asetettuihin tavoitteisiin ja tehtäviin. Valtionosuus tulee aina kohdentaa kaikille kuntalaisille ja valtionosuuksiin tulisi vähintään tehdä tasokorotus ja varmistaa, että rahoitus seuraa kustannuskehitystä. Perustuslain edellytysten täyttymisen ohella tällä on erittäin suuri käytännön merkitys kuntien taloudellisen tilanteen suurien erojen vuoksi.

Liikuntapaikkojen valtionavustukset

Kainuun liiton mielestä kuntien mahdollisuutta toteuttaa välttämättömät liikuntapaikkojen peruskorjaukset tulee tukea ja siksi tulee säilyttää riittävä valtion harkinnanvarainen avustus liikuntapaikkojen rakentamiseen. Lasten ja nuorten liikunnan sekä urheiluseuratoiminnan toimintaedellytysten kannalta valtion liikuntapaikkarakentamisen määrärahan turvaaminen ja mahdollinen lisääminen on tärkeää. Kunto- ja lähiliikunnan mahdollistava ympäristö on perusedellytys liikunnallisten elämäntapojen luomisessa.

Liikuntaa edistävien järjestöjen valtionapukelpoisuus

Liikuntalakiesityksen 13 §:n mukaan valtion talousarvioon otetaan vuosittain määräraha, josta voidaan myöntää avustuksia ja apurahoja esimerkiksi huippu-urheilun edistämiseen ja liikunnan ajankohtaisiin yhteistyö- ja kehittämishankkeisiin. Tämä lakiesityksen kohta jättää avoimeksi monia oleellisia kysymyksiä. Lakiesityksen mukaan valtionapukelpoisuus päätetään valtioneuvoston asetuksella. Aiemmin määritelmä oli valtakunnalliset ja alueelliset liikuntajärjestöt. Kainuun liiton mielestä lainsäätäjän ei tule jättää tässä kysymyksessä tulkintaa asetuksella säädettäväksi.

15) Maakuntajohtaja Pentti Malinen ja kehittämisjohtaja Jorma Teittinen ovat 8.4.2014 antaneet Työ- ja elinkeinoministeriölle lausunnon Valtioneuvoston asetusluonnoksista koskien alueiden kehittämistä ja rakennerahastotoiminnan hallinnointia, aluekehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamista sekä rakennerahastoista osarahoitettavien kustannusten tukikelpoisuudesta.

Lausunto erillisenä liitteenä.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää, ettei viranhaltijapäätöksiä ja pöytäkirjoihin merkittyjä päätöksiä oteta maakuntahallituksen käsiteltäväksi ja merkitsee annetut lausunnot tiedoksi.

Maakuntahallitus:

Hyväksyi.

Ylä-Kainuun matkailun kehittämishanke

MH § 46
Hanketiimi

Kajaanin Ammattikorkeakoulu Oy yhteyshenkilönään Tuula Haverinen.

Hakijana on Kajaanin ammattikorkeakoulu Oy (KAMK). Mukana hankkeessa on 30 matkailuyritystä Suomussalmelta ja Hyrynsalmelta sekä molemmat kunnat. Hankkeen suunniteltu toteutusaika hankemuksen mukaan on 1.4.2014 - 30.4.2015 ja kokonaiskustannusarvio on 196 900 €, johon haetaan EU/valtion rahoitusta 157 520 €, kuntarahoitusta 31 233 € ja yksityistä rahoitusta 8 147 €.

Maakuntahallitus on kokouksessaan 18.11.2013/§ 162 myöntänyt rahoitusta Kajaanin kaupunki/Kajaanin ammattikorkeakoulu -liikelaitos; Matkailuinvestoinneista enemmän tulosta - Suomensalmen matkailun kehittämishankkeelle. Hankkeessa on EU/valtion rahoitusta sekä kuntarahoitusta, että yksityistä rahoitusta. Yksityisen rahoituksen osalta on ilmennyt ongelmia, koska osa mukaan lähteneistä (antaneet kirjallisen sitoumuksen) yrityksistä ei suostu maksamaan lupaamaansa osuutta. Ohjelmakauden tässä vaiheessa on järkevää ja tarkoituksenmukaista keskeyttää hanke, jotta saadaan kaikki myöntövaltuudet ajallaan käyttöön ja uudelleen sidottua.

Hankkeessa aloitettua ja hyvin alkanutta toimintaa on tarkoituksenmukaista jatkaa uudella hankkeella, jossa ei ole mukana niitä yrityksiä, jotka eivät suostuneet maksamaan osuuttaan.

Kilpailu matkailualalla on tiukkaa ja vaatii jatkuvia kehitystoimia. Suomensalmella matkailu on tärkeää aluetaloudelle. Vuonna 2009 Hyrynsalmen välitön matkailutulo (arvonlisäveroton) oli yli 5 miljoonaa ja Suomussalmen noin 10 miljoonaa euroa (Kauppila 2011. Kainuun matkailutalous: kuntakohtaista tarkastelua. KAMK).

Suomensalmi ja Hyrynsalmi ovat pitäneet matkailija määränsä viime vuosina kutakuinkin samalla tasolla, mutta suhteellinen osuus Kainuun matkailijoista on vähentynyt. Suomussalmella rekisteröityjä majoitusvuorokausia on kertynyt vuodessa hieman yli 40 000 (Järviluoma 2012. Kainuun matkailun tilastollinen vuosikirja. KAMK), Hyrynsalmen tarkkaa määrää on vaikeaa tilastoista suoraan tulkita majoittajien vähäisen määrän vuoksi.

Jotta matkailupalvelujen kapasiteetti saadaan täydellä teholla käyttöön, vaatii se merkittäviä palvelujen kehittämistoimia ja markkinointia. Alueet yksistään ovat liian pieniä laajaan, valtakunnalliseen markkinointiin tai kv - markkinoille resurssien puutteen vuoksi. Suomussalmella ja Hyrynsalmella on toimivaa matkailuinfrastruktuuria ja monipuolisia matkailupalveluja, käyntikohteita sekä kulttuuritarjontaa. Ongelmana on se, ettei näitä palveluja tarjota eikä tuotteisteta riittävästi. Näin asiakkaille ei muodostu kuvaa monipuolisesta alu-

eesta, jossa voi lomailla sekä kesällä että talvella.

Ylä-Kainuun (Suomussalmi, Hyrynsalmi, Hossa, Ukkohallan matkailualue) matkailualueen kehittäminen ja yhteistyön rakentaminen yli kuntarajojen. Alueen matkailuyritysten sähköinen näkyvyys ja markkinointi. Lähialueen laadukkaat matkailupalvelut ja matkailupalveluiden kokonaisuus.

Päätavoite jakautuu 4:ään tavoitteeseen:

- 1) Luoda Ylä-Kainuusta matkailualue, jonka toiminta perustuu avoimuuteen ja tasavertaiseen yhteistyöhön
- 2) Lisätä alueen matkailutoimijoiden osaamista
- 3) Lisätä alueen matkailupalveluiden ja tuotteiden tarjontaa
- 4) Edistää monikanavaista matkailumarkkinointia - ja viestintää niin yritys- kuin aluetasolla

Hankkeen konkreettisina ja mitattavina tuloksina ovat:

Toteutunut opintomatka

Sopimus yhteistoimintamallista

Alueen markkinointisuunnitelma

Toteutetut koulutukset ja niihin osallistuneet hankkeen yritykset

Uudet ja uudistetut tuotteet 10 kpl

Uudet matkanjärjestäjät 1 kpl

Markkinointijulkaisu "Ylä-Kainuun kesä 2014"

Muu julkaistava esiteaineisto

Tuotekorttipohja

Kuva- ja videoaineistoa

Osallistuminen messu ym. tapahtumiin

Julkaistut artikkelit/näkyminen tv-ohjelmissa

Hankkeen vaikutus näkyy matkailusektorin kasvuna niin tarjonnan kuin kysynnänkin kautta. Alueella olevat palvelut ovat kytkeytyneet tiukemmin matkailusektoriin. Yritykset ovat muodostaneet uusia tuottantoverkostoja, joiden kautta pystytään tuottamaan myös kansainvälisesti kiinnostavia matkailupalveluita.

Hanketiimi käsitteli hankeasiaa kokouksessaan 16.4.2014 ja puolsi hankkeen rahoittamista.

Rahoitusryhmässä hanke oli kirjallisessa menettelyssä, määräpäivään mennessä kukaan ei vastustanut hankkeen rahoittamista.

Erillinen liite nro 1.

Maakuntajohtaja Pentti Malisen ollessa esteellinen asian käsittelyyn, asian esittelijänä toimii vs. maakuntajohtaja Hannu Heikkinen.

Lisätietoja antaa kehittämisjohtaja Jorma Teittinen, puh. 044 710 0859 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Vs. maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus valtuuttaa vs. maakuntajohtajan tekemään rahoituspäätöksen seuraavin ehdoin:

Maakuntahallitus päättää myöntää Ylä-Kainuun matkailun kehittämishankkeelle rahoitusta 80 %, kuitenkin enintään TL 2 EAKR 94 377 € ja valtion rahoitusta 63 143 € jäljempänä olevan rahoitussuunnitelman osana. Hanke toteuttaa Kainuun maakuntaohjelman kohtaa 2.1 Yritystoiminnan edistäminen ja innovaatioiden kaupallistaminen.

Hankkeen rahoitussuunnitelma:

EAKR TL 2	94 377 €
Valtion rahoitus	63 143 €
Kuntarahoitus	31 233 €
Yksityinen rahoitus	8 147 €
Yhteensä	196 900 €

Hankkeelle hyväksyttävät kulut:

Henkilöstökulut	70 200 €
Ostopalvelut	103 560 €
Matkakustannukset	14 390 €
Vuokrat	3 800 €
Toimistokulut	4 950 €
Yhteensä	196 900 €

EAKR ja valtion rahoitusta voidaan käyttää aikavälillä 1.4.2014 - 30.4.2015 hankkeelle hyväksyttävien projektisuunnitelmaa toteuttavien kulujen kattamiseen.

Hankkeen yhteyshenkilöksi nimetään EU-hankekoordinaattori Heikki Immonen, joka on kutsuttava ohjausryhmän kokouksiin.

Maakuntahallitus:

Hyväksyi.

Raija Hekkala, Osmo Toivanen ja Pentti Malinen poistuivat esteellisenä kokouksesta tämän asian käsittelyn ajaksi.

Kainuun kaivososaamisen optimointi ja kehittäminen

MH § 47

Hanketiimi

Hakijana Kainuun Etu Oy yhteyshenkilönään Antti Toivanen.

Ensisijaisten raaka-aineiden rinnalle on nousemassa yhä kasvava tarve hyödyntää mineraalien arvoketjussa myös ns. toissijaiset raaka-ainelähteet, eli kaivannaisjätteet ja sivuvirrat. Asiaan liittyy myös vahva ympäristönäkökulma: kaivosten tuottama jätemäärä Suomessa edustaa 59%:a kaikesta tuotetusta jätteestä. Kaivannaisteollisuuden jätekuormitusta voidaan vähentää oleellisesti tehostamalla hyödyntämis- ja kierrätysketjuja.

Kaivosalan omaleimaisuus ja vaativuus on myös haaste alueen pienille toimijoille sekä TKI-osaajille, joilla on pulaa niin henkilö- kuin taloudellisistakin resursseista ja joiden osaaminen kohdistuu monesti usealle eri toimialalle. Yhdistämällä osaaminen ja resurssit sekä etsimällä yksittäisten mahdollisuuksien rinnalle verkoston läpilyöntipaikkoja optimoidaan aluekehittämisen kautta kohdennettavat resurssit ja saavutetaan suurempi potentiaalinen tuotto sijoitetulle pääomalle.

Valmisteluhankkeen tavoitteena on:

- 1) hitsata yhteen kainuulainen kaivosalan osaamisverkosto ja sitouttaa toimijat pitkän tähtäimen strategiseen yhteistyöhön
- 2) aloittaa 1 - 2 hankehakemuksen valmistelu kaivannaisalan jäte-, sivuvirta-, viestintä ja/tai vastuullisuusteemaoja eteenpäin vieden
- 3) tarkastella alueiden välisiä ja kansallisia yhteistyömahdollisuuksia aiemmin mainittujen teemojen ympärillä, sekä ennen kaikkea
- 4) valmistella Kainuun kaivososaamisen kehittäminen ja optimointi toimintaohjelmasuunnitelma ja kirjoittaa hankehakemus.

Hankkeen tuloksena on strateginen toimintaohjelma, siihen sitoutunut osaajaverkosto sekä toimiva alueiden välinen ja kansallinen yhteistyöverkosto. Lisäksi tuloksena 1-2 toimintaohjelman käynnistymisvaiheessa täsmennettävää hankeaihiota.

Hankkeen vaikutuksina voidaan pitää seuraavia: tuetaan yksittäisten toimijoiden toimintaedellytyksiä keskipitkällä aikavälillä, tehostetaan kehittämisresurssien kohdentumista, optimoidaan alueen osaamis- ja pääoman strategianmukainen kehittyminen, luodaan pohjaa uusille talouden vatureille ja pohjustetaan kaivannaisjätteiden arvoketjun valjastamista osaksi aluetaloutta.

Hankkeen hyödynsaajina ovat kainuulaiset TKI-organisaatiot ja kaivannaistoimialaan kytkeytyvät yritykset.

Hanke ns. lump sum -hanke eli kertakorvaushanke, joka maksetaan tuloksen perusteella yhdellä kertaa. Hankkeen suunniteltu toteutus-aika hakemuksen mukaan on 11.4.-31.10.2014 ja kokonaiskustan-

nusarvio on 27 050 €, johon haetaan EU/valtion rahoitusta yhteensä 22 993 €, muu rahoitus on hakijan rahoitusta (kuntarahoitus) yhteensä 4 057 €.

Hanketiimi käsitteli hankeasiaa kokouksessaan 16.4.2014 ja puolsi hankkeen rahoittamista.

Rahoitusryhmässä hanke oli kirjallisessa menettelyssä, määräpäivään mennessä kukaan ei vastustanut hankkeen rahoittamista.

Erillinen liite nro 2.

Lisätietoja antaa kehittämisjohtaja Jorma Teittinen, puh. 044 710 0859 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus valtuuttaa maakuntajohtajan tekemään rahoituspäätöksen seuraavin ehdoin:

Maakuntahallitus päättää myöntää Kainuun kaivososaamisen optimointi ja kehittäminen hankkeelle 85 % TL 2, kuitenkin enintään EAKR 13 525 € ja valtion rahoitusta 9 468 € jäljempänä olevan rahoitussuunnitelman osana.

Hankkeen rahoitussuunnitelma:

		Enintään %
EAKR TL 2	13 525 €	50,0
Valtion rahoitus	9 468 €	35,0
Hakija, kuntarahoitus	4 057 €	15,0
Yhteensä	27 050 €	100,0

Hankkeelle hyväksyttävät kulut muut kustannukset yht. 27 050 €.

Rahoitusta voidaan käyttää aikavälillä 14.4.-31.10.2014 hankkeelle hyväksyttävien projektisuunnitelmaa toteuttavien kulujen kattamiseen.

Hankkeen yhteyshenkilöksi nimetään kehittämisjohtaja Jorma Teittinen, joka on kutsuttava ohjausryhmän kokouksiin.

Maakuntahallitus:

Hyväksyi.

Sisäinen arvio vuonna 2013 rahoitetuista hankkeista

MH § 48

Hanketiimi

Tämä elinkeinopolitiikka ja hankkeet vastualueen arviointiraportti on laadittu antamaan käsitys Kainuun liiton rahoittamien hankkeiden etenemisestä vuonna 2013. Hankkeet on raportissa ryhmitelty maakuntaohjelman mukaisesti. Kuhunkin hankkeeseen nimetty yhteyshenkilö on arvioinut meneillään olevan hankkeen suurin piirtein vuodenvaihteen 2013/2014 tilanteen mukaisesti. Uudempaa tietoa on lisätty arvioon silloin, kun sitä on ollut käytettävissä. Niistä ylimaakunnallisista hankkeista, joiden rahoitusvastuu on jollakin muulla Itä-Suomen maakuntaliitolla, ei ole tehty arviota yhtä lukuun ottamatta.

Hanketiimi käsitteli hankearvioiteja kokouksessaan 9.4.2014 ja kävi keskustelut arvioinneista/hyväksyi tehdyt arvioinnit.

Erillinen liite nro 3.

Lisätietoja antaa kehittämisjohtaja Jorma Teittinen, puh. 044 710 0859 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus käy keskustelut arviointiraportista ja hyväksyy hankearviointiraportin.

Maakuntahallitus:

Hyväksyi.

Talousarvion toteutuma 1-3/2014

MH § 49

Kainuun liiton talousarvion toimintatuottojen toteutuma 9.4.2014 on 32,3 % ja toimintakulujen toteutuma 21,1 % kun tasaisen kulutuksen toteutuma 1-3/2014 olisi 25,0 %.

Myyntituotoissa kuntien maksuosuudet ovat toteutuneet täsmällisesti. Käyttötalousraportti, joka on tulostettu 9.4.2014, sisältää jo osittain huhtikuunkin maksuosuuksia. Henkilöstökulut ovat toteutuneet 25,8 %:sesti, palvelujen ostot 18,3 %:sesti, aineet, tarvikkeet ja tavarat 9,8 %:sesti sekä muut toimintakulut (sis. mm. vuokrat) 13,9 %:sesti.

Lisätietoja antaa hallintopäällikkö Harri Turkulainen, puh. 044 7100 866 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi talousarvion toteutumisen ja esittää toteutuman tiedoksi myös maakuntavaltuustolle.

Maakuntahallitus:

Hyväksyi.

Maakuntahallitus	§ 24	17.02.2014
Maakuntahallitus	§ 50	28.04.2014

Kainuun Venäjä-strategiaryhmän nimeäminen

MH § 24

Kainuun Venäjä -työryhmä ehdotti loppuraportissaan, että maakuntahallitus perustaa toimenpideohjelmassa mainittujen vastuutahojen edustajista Kainuun Venäjä-strategiaryhmän, jonka tehtävänä on strategian toimeenpanon edistäminen ja seuranta sekä toimintaympäristön ennakointi. Ryhmä raportoi toiminnastaan maakuntahallitukselle ja tekee tarvittavia ehdotuksia.

Hyväksyessään Kainuun Venäjä-strategian 27.1.2014 maakuntahallitus päätti perustaa ehdotetun strategiaryhmän.

Lisätietoja antaa maakuntajohtaja Pentti Malinen, p. 044 797 0197 tai etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus perustaa Kainuun Venäjä-strategiaryhmän ja nimeää ryhmään edustajansa sekä nimeää strategiaryhmän puheenjohtajan.

Maakuntahallitus valtuuttaa maakuntajohtajan nimeämään Venäjä-strategiaryhmän kokoonpanon. Maakuntahallitus pyytää seuraavia tahoja nimeämään edustajansa jäseneksi tai asiantuntijaksi ryhmään:

- Kainuun ammattiopisto
- Kainuun ely-keskus
- Kainuun Etu Oy
- Kainuun kunnat (kuntajohtajakokous nimeää)
- Kainuun rajavartiosto
- Kainuun sote kuntayhtymä
- Kainuun työ- ja elinkeinotoimisto
- Kainuun Yrittäjät ry.
- Kajaanin ammattikorkeakoulu
- Kajaanin yliopistokeskus
- Matkailuyritykset ja matkailun yhteismarkkinointiorganisaatiot
- Metsähallitus Pohjanmaan luontopalvelut
- Mittaus- ja tietojärjestelmien tutkimus- ja koulutuskeskus CEMIS
- Oulun kauppakamarin Kajaanin kauppakamariosasto
- Pohjois-Pohjanmaan ely-keskus
- Pohjois-Pohjanmaan liitto
- ProAgria Kainuu
- Tornion Tulli/Vartius
- Woodpolis
- Measurepolis

Maakuntahallitus
Maakuntahallitus

§ 24
§ 50

17.02.2014
28.04.2014

Lisäksi Kainuun Venäjä-strategiaryhmä voi kutsua kuultaviksi asiantuntijoita muiltakin tahoilta.

Kainuun Venäjä-strategiaryhmän jäsenille, jotka eivät edusta viranomaistahoja, maksetaan Kainuun liiton luottamushenkilöiden palkkiosäännön 2 §:n 5-kohdan mukaisesti 50 euron suuruinen kokouspalkkio sekä mahdolliset matkakulut KVTES:n mukaisesti.

Maakuntahallitus:

Maakuntahallitus nimesi edustajakseen Kainuun Venäjä-strategiaryhmään maakuntahallituksen puheenjohtaja Timo Korhosen ja nimesi hänet myös strategiaryhmän puheenjohtajaksi.

Muilta osin maakuntahallitus hyväksyi maakuntajohtajan ehdotuksen.

MH § 50

Kainuun liiton virasto on pyytänyt yllä mainituja tahoja nimeämään strategiaryhmään edustajansa. Saatujen esitysten perusteella maakuntajohtaja on 23.4.2014 tehdyllä viranhaltijapäätöksellä nimennyt Kainuun Venäjä -strategiaryhmään seuraavat jäsenet ja asiantuntijat:

	Organisaatio	varsinainen jäsen	varajäsen
1	Hyrynsalmen kunta	Mirja Romppainen	Markku Bäckman
2	Idän Taiga ry	Jaana Keränen	Lassi Rautiainen
3	Kainuun ELY-keskus	Jukka Kohonen	Raija Urpelainen
4	Kainuun Etu Oy	Santeri Torvinen	-
5	Kainuun rajavartiosto	Marko Saareks	-
6	Kainuun Sote-kuntayhtymä	Raili Myllylä	Pekka Heikkinen
7	Kajaanin ammattikorkeakoulu	Mikko Keränen	-
8	Kajaanin kaupunki	Vesa Kaikkonen	-
9	Kuhmon kaupunki	Eila Valtanen	Kari Malinen
10	Oulujärven Jättiläiset ry	Esko Piippo	
11	Oulun kauppakamari, Kajaanin osasto	Antti Kejo	
12	Oulun yliopiston Kajaanin yliopistokeskus	Vesa Virtanen (CEMIS)	Ville Manninen (AIKOPA)

Maakuntahallitus
Maakuntahallitus

§ 24
§ 50

17.02.2014
28.04.2014

13	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus	Timo Mäkikyö	Tiina Suutari
14	Pohjois-Pohjanmaan liitto	Roman Gokkoev	Pauli Harju
15	Proagria Kainuu ry.	Marjatta Pikkarainen	Soili Hypén
16	Ristijärven kunta	Pentti Lukkari	Hilkka Heikkinen
17	Sotkamon kunta	Paula Halonen	Petri Kauppinen
18	Sotkamon yrittäjät	Antti Sivonen	Leena Penttinen
19	Suomussalmen kunta	Ilmari Schepel	Hannu Leinonen
20	Tornion Tulli	Atle Matilainen	-
21	Vaalan kunta	Osmo Mustonen	Tytti Määttä

Lisätietoja antaa maakuntajohtaja Pentti Malinen, p. 044 797 0197 tai etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi Kainuun Venäjä -strategiaryhmään nimetyt jäsenet ja asiantuntijat.

Maakuntahallitus:

Kuhmon kaupungin varsinaisen jäsenen Eila Valtasen vuorotteluvapaan ajan varsinaisena jäsenenä on Juhana Juntunen.

Maakuntahallitus merkitsi asian tiedoksi.

Maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) nimeäminen

MH § 51

Vuonna 2014 alkaneen uuden EU-ohjelmakauden MYR:n rooli ohjelman toteutuksen koordinoinnissa vahvistuu. 17.1.2014 annettu laki alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoimisesta (§ 24) toteaa maakunnan yhteistyöryhmästä seuraavaa:

”Maakunnassa on alueen kehittämiseen vaikuttavien suunnitelmien ja sopimusten sekä kansallisten ja Euroopan unionin osarahoittamien ohjelmien toimeenpanon yhteensovittamista varten maakunnan yhteistyöryhmä”.

Maakuntahallitus asettaa yhteistyöryhmän. Yhteistyöryhmässä on oltava kattavasti edustettuina:

- 1) maakunnan liitto ja sen jäsenkunnat;
- 2) ohjelmaa rahoittavat valtion viranomaiset ja muut yhteistyöryhmän tehtävien kannalta merkittävät valtionhallintoon kuuluvat organisaatiot;
- 3) alueen kehittämisen kannalta keskeiset tahot, kuten työmarkkina- ja elinkeinojärjestöt, sekä muut kansalaisyhteiskuntaa edustavat tai ympäristöjärjestöt ja sukupuolten tasa-arvoa edistävät järjestöt.

Maakuntaliiton ja sen jäsenkuntien edustajat valitaan valtuuston toimikaudeksi. Maakuntahallitus nimeää yhteistyöryhmälle puheenjohtajan, jonka tulee olla kuntalaissa tarkoitettu luottamushenkilö, sekä muiden osapuolten ehdotuksesta kolme varapuheenjohtajaa, joiden tulee olla yhteistyöryhmän jäseniä. Maakuntahallitus nimittää MYR:n jäsenet sidosryhmien esitysten perusteella.

Kainuun liitto asetti nykyisen maakunnan yhteistyöryhmän kokouksessaan 13.5.2013. MYR:n asettaminen tuolloin johtui Kainuun hallintokokeilun purkautumisesta ja paluusta muiden maakuntien kanssa yhdenmukaiseen käytäntöön. Maakunnan yhteistyöryhmän toimittua nykyisessä kokoonpanossaan vasta vuoden on tarkoituksenmukaista, että MYR:n kokoonpanoa ei muutettaisi muutoin kuin ohjelmaa rahoittavien valtionviranomaisten kiintiön osalta. Ainoa välttämätön muutos koskee yhden edustajan nimeämistä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksesta, joka on tulevalla ohjelmakaudella Pohjois-Suomen suuralueen ns. rakennerahasto-ELY.

Maakunnan yhteistyöryhmän kokoonpanon tarkistuksen lisäksi valmisteluun on otettu MYR:n johtosääntö. Sen osalta tehdään uuden aluekehityslain vaatimat muutokset. Lisäksi Kainuun ELY-keskus on kirjeellään pyytänyt, että Kainuussa ELY-keskuksen neuvottelukunta integroitaisiin maakunnan yhteistyöryhmän toimintaan. Kainuun ELY-keskus on osaltaan hyväksynyt po. järjestelyn työjärjestyksensä.

Lisätietoja antaa maakuntajohtaja Pentti Malinen, p. 044 797 0197 tai etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

- 1) Maakuntahallitus päättää, että aluekehityslain 24 §:n kohdan 1 ja 3 tarkoittamissa ryhmissä jatkavat nykyisen MYR:n kokoonpanoon kuuluvat jäsenet.
- 2) Ohjelmaa rahoittavat valtion viranomaiset ja muut valtionhallintoon kuuluvat organisaatiot (Alke-laki 24 §:n 2 kohta) ryhmän nimeämistä varten maakuntahallitus päättää pyytää maakunnan yhteistyöryhmän edustajaksi ja henkilökohtaiseksi varajäseneksi ehdotuksen Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta.
- 3) MYR:n kokoonpano vahvistetaan seuraavassa maakuntahallituksen kokouksessa. Kainuun ELY-keskuksen neuvottelukunnan tehtävää varten voidaan MYR:n kokoonpanoon nimetä varsinaisten jäsenten lisäksi pysyviä asiantuntijajäseniä.

Maakuntahallitus:

Hyväksyi.

Kainuun ELY-keskuksen neuvottelukunnan tehtävät

MH § 52

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus esittää, että ELY-keskuksen neuvottelukunnan toiminta integroitaisiin osaksi Kainuun maakunnan yhteistyöryhmän toimintaa. Kainuun ELY-keskus on osaltaan jo hyväksynyt järjestelyn omassa työjärjestyksessään.

Kainuun ELY-keskuksen työjärjestyksen 7 §:n mukaan Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen alaisuudessa on maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) toimintaan integroitu neuvottelukunta, joka tukee keskuksen toimintaa ja käsittelee ainakin:

- 1) keskuksen tulossuunnitelmaa
- 2) toiminta- ja taloussuunnitelmaa
- 3) toimintakertomusta sekä
- 4) toiminnan kannalta keskeisiä strategisia asioita

Neuvottelukunta tukee myös keskuksen ja kumppaneiden välisen yhteistyön edistämistä. Neuvottelukunnalla on ELY-keskuksen toiminnan ja tehtävien kannalta tarpeellinen määrä jaostoja.

ELY-keskus asettaa neuvottelukunnan ja sen jaostot maakunnan yhteistyöryhmän toimikaudeksi.

Lisätietoja antaa maakuntajohtaja Pentti Malinen, p. 044 797 0197 tai etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi Kainuun ELY-keskuksen esityksen ja ottaa sen huomioon MYR:n työjärjestystä laadittaessa.

Maakuntahallitus:

Hyväksyi.

BioKos-hankkeen laitehankintapäätös

MH § 53

Biokos-hankkeen ohjausryhmä teki 16.4.2014 hankintapäätöksen jossa hankitaan pietarilaiselta yritykseltä kokonaistoimitus Koston lämpölaitokselle. Hankkeen venäläinen partneri Cinto kilpailutti laitehankinnan 10.3.-10.4.2014 ja sai kolme tarjousta. Projektin partneriyritys tekee hankintasopimuksen ko. firman kanssa. Rahaa siirretään hankinnan maksuehtoihin perustuvalla suunnitelmalla. Ensimmäinen siirto on 100 000 EUR. Kainuun liiton hankintasäännön 4 §:n mukaan maakuntahallitus päättää yli 30 000 euron hankinnoista.

Laitehankintojen maksuehdot menevät niin, että tilauksen yhteydessä maksetaan 30 % kokonaissummasta (610 000 EUR). Toinen osuus 40 % maksetaan kun tietty osuus laitoksesta on tehty ja loput 30 % toimituksen yhteydessä/jälkeen. Syksyn puolella hankeraha loppuu ja se vaikuttaa Kainuun liiton kassaan, koska viimeinen hankerahaerä saadaan vuonna 2015 toteutuneita kustannuksia vastaan.

Lisätietoja antaa suunnittelujohtaja Hannu Heikkinen, p. 044 7100 864 tai etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus hyväksyy BioKos-hankkeeseen sisältyvän laitehankinnan ja siihen liittyvät rahasiirrot.

Maakuntahallitus:

Hyväksyi.

Kokous keskeytettiin tämän asian käsittelyn aikana lounastauon ajaksi klo 11.17 - 12.05.

Maakuntavaltuusto

§ 12

11.02.2013

Maakuntahallitus

§ 54

28.04.2014

Valtuustoaloite: Nuorisotakuu -hankkeen aktiivinen edistäminen Kainuussa

107/18.180/2013

MV § 12

Pöytäkirjaan merkittiin valtuutettu Markku Heikkisen Sosiaalidemokraattisen valtuustoryhmän puolesta esittämä seuraavan sisältöinen valtuustoaloite:

"Kuntapykälän 55 mukaisesti esitämme, että Kainuun liitto ja sen maakuntavaltuusto edistäisi aktiivisesti valtioneuvoston ajamaa nuorisotakuu-hanketta Kainuussa. Minkälaisilla toimilla pystyisimme kannustamaan paikallisia yrittäjiä, kolmannen sektorin järjestöjä, kulttuuri- ja urheiluseuroja kunnallisia toimijoita edistämään nuorten työllistämistä, kouluttamista ja paikallisia oppisopimushankkeita. Tähän aloitteeseen kustomme kaikki valtuustoryhmät yli puoluerajojen."

Maakuntavaltuusto:

Maakuntavaltuuston työjärjestyksen 20 §:n mukaisesti maakuntavaltuusto päätti lähettää valtuustoaloitteen maakuntahallituksen valmisteltavaksi.

MH § 54

Aluekehitysasiantuntija Helena Aaltonen on valmistellut seuraavan sisältöisen vastauksen valtuustoaloitteeseen:

NUORISOTAKUU

Vuoden 2013 alusta voimaan tulleen nuorisotakuun tavoitteena on varmistaa, että nuoret löytävät polun koulutukseen ja työhön ja pääsevät siten osalliseksi yhteiskuntaan. Takuulla tarjotaan koulutus-, harjoittelu-, työpaja-, kuntoutus- tai työpaikka kaikille alle 25-vuotiaille ja työpaikka alle 30-vuotiaille vastavalmistuneille kolmen kuukauden kuluessa työttömyyden alkamisesta.

Takuulla varmistetaan, että palveluverkosto toimii yhteiskuntatakuun piiriin tulevien uusien nuorten osalta. Tarkoituksena on luoda järjestelmä, jossa kaikilla nuorilla on realistiset mahdollisuudet työllistyä, kouluttautua tai hakeutua muuhun toimintaan. Näillä toimilla luodaan tilanne, jossa syrjäytyneiden ja syrjäytymisvaarassa olevien nuorten määrä ei enää kasva uusista ikäluokista.

NUORTEN YHTEISKUNTATAKUUN TOIMEENPANON VASTUUN-

Maakuntavaltuusto
Maakuntahallitus

§ 12
§ 54

11.02.2013
28.04.2014

JAKO JA MAAKUNNAN LIITON ROOLI

Hallinnollisen vastuun näkökulmasta takuu jakautuu työpolitiikkaan, koulutuspolitiikkaan ja nuorisopolitiikkaan.

Työpolitiikan vastuu koskee työttömiä nuoria. Vuoden 2013 alusta lähtien takuu on koskenut kaikkia työttömäksi työnhakijaksi ilmoittautuneita:

- alle 25 –vuotiaita, (17-24 –vuotiaita) ja
- alle 30 –vuotiaita, (19-29 –vuotiaita) vastavalmistuneita ammatillisen tai korkeakoulututkinnon suorittaneita

Koulutuspolitiikan keinona on koulutustakuu, joka koskee nuoria, jotka

- ovat saman vuoden aikana päättäneet perusopetuksen, joille luodaan tosiasialliset mahdollisuudet siirtyä välittömästi jatkokoulutukseen, joihin haetaan normaalivalinnoissa.
- ovat vailla toisen asteen ammatillista tutkintoa, joiden koulutukseen pääsyä tuetaan nuorten aikuisten koulutusohjelmalla 2013-2016.

Nuorisopolitiikan keinoin vastataan niiden nuorten tarpeisiin, jotka

- tarvitsevat apua saavuttaakseen tarvitsemansa palvelut ja tuen nuoren itsenäistymiseen, koulutukseen ja työmarkkinoille pääsyyn (etsivän nuorisotyön kohderyhmä)
- tarvitsevat valmennusta sosiaalisissa taidoissa ja arjen valmiuksissa tai mahdollisuuden ohjattuun ja tuettuun työntekoon tai räätälöityyn koulutukseen pääsemiseksi tavoitteena koulutuksen loppuun suorittaminen tai avoimille työmarkkinoille työllistyminen (nuorten työpajatoiminnan kohderyhmä).

Kunnilla on nuorisolain mukaan oltava nuorten ohjaus- ja palveluverkosto paikallisten viranomaisten monialaisen yhteistyön suunnittelua ja toimeenpanon kehittämistä varten. Näissä verkostoissa ovat yhteydet koulu-, työhallinnon-, sosiaali- ja terveydenhuollon sekä Kelan palveluihin, jopa yrityksiin.

Kainuun liitto kuten muutkaan maakunnan liitot ei ole varsinaisesti vastuuviranomainen nuorten yhteiskuntatakuun toteuttamisessa. Kainuun liiton omistajat, kunnat, niiden nuorisotoimien johdolla ovat nuorisotakuun toteuttamisvastuussa ja koordinoivat viranomaisten yhteistoimintaa omilla paikkakunnillaan nuorisotakuun toteutumiseksi.

Nuorisotakuu on toki nähtävä vastuutoimijoille osoitettuja tehtäviä laajempänä yhteiskunnallisena nuorison itsetunnon kehityksen, koulutuksen ja työn saannin parantamisen tehtävänä, johon on syytä toivoa positiivista ja aktiivista asennetta kaikilta julkisen, yksityisen ja kansalaistoiminnan sektoreilta, kuten aloitteessa esitetään.

Maakuntavaltuusto

§ 12

11.02.2013

Maakuntahallitus

§ 54

28.04.2014

Kainuun liiton tehtävänä on alueiden kehittämislain 17 § mukaisesti vastata alueensa strategisen kehittämisen kokonaisuudesta. Siinä tehtävässä liitto toimii myös nuorisotakuun hengessä, kun liitto 1) vastaa maakunnan yleisestä kehittämisestä ja toimii tällöin yhteistyössä muiden alueiden kehittämiseen vaikuttavien tahojen kanssa. Kainuun maakuntastrategia, jonka päätavoite on kainuulaisten hyvinvoinnin lisääminen, edistää samalla nuorisotakuuta. EU:n rakennerahasto-ohjelmassa on oma toimenpidekokonaisuus, Nuorisotakuu.

2) kehittää alueensa elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ottaen huomioon kuntien erilaisista lähtökohdista johtuvat tarpeet ja vahvuudet.

Kainuun maakuntastrategiassa elinkeinojen ja työllisyyden kehittäminen on kärkiteemoja, mikä on nuorison työpaikkojen saannin kannalta keskeistä.

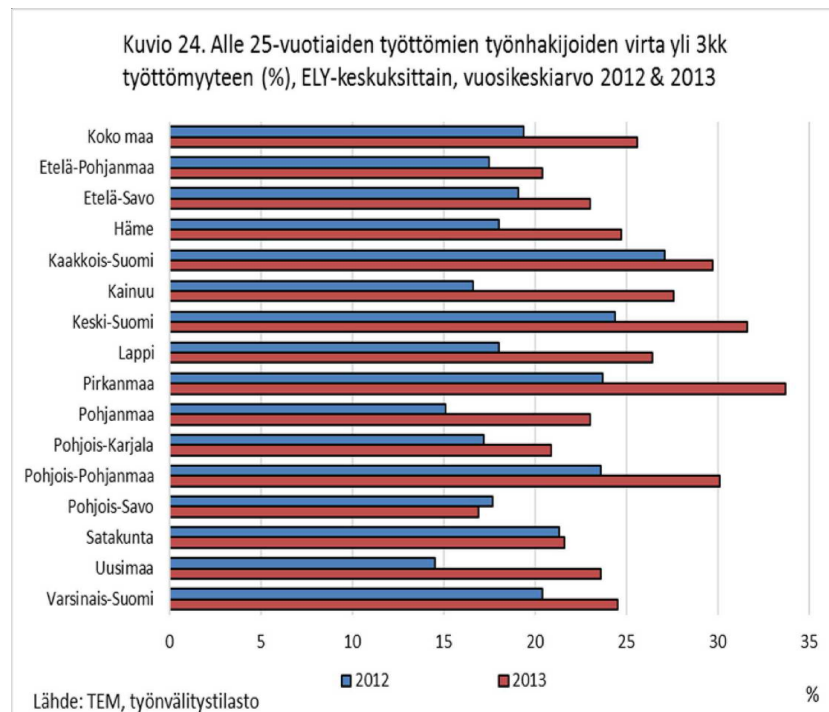
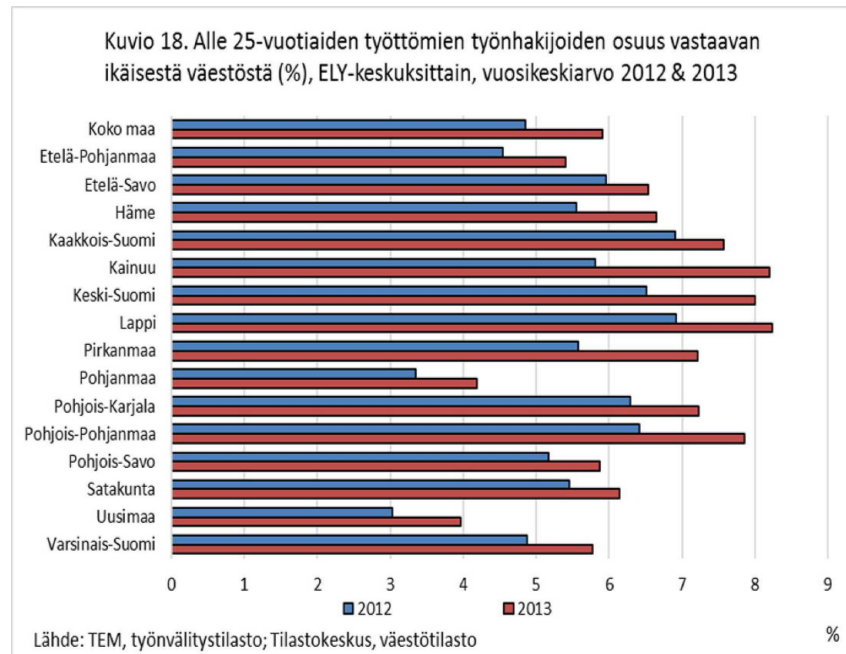
3) osallistuu ELYn ja osittain AVIn suunnitelmien ja tulossopimusten laatimiseen, mikä on nuorten työllistymisen ja työvoimapalvelujen eli nuorisotakuun työpolitiikan onnistumiseen vaikuttamista.

4) vastaa alueellisten koulutustarpeiden ennakkoinnin yhteensovittamisesta ja koulutustavoitteiden valmistelusta. Tässä tehtävässä liitto vaikuttaa nuorisotakuun koulutustakuun toteutumiseen.

5) vastaa kulttuuria koskevien suunnitelmien ja kehittämistoimenpiteiden yhteensovittamisesta osana maakuntaohjelman toteuttamista. Tehtävä liittyy nuorten itsenäistymistä ja sosiaalista toimintaa tukevien palvelujen saantiin kotiseudulla ja on osa nuorisotakuuseen liittyvää vastuuta.

6) edistää julkisen hallinnon yhteispalvelusta annetussa laissa tarkoitettua yhteispalvelua alueellaan.

Kainuussa alle 25-vuotiaiden nuorten työttömyys oli viime vuonna Lapin ohella korkein ja alle 25-vuotiaiden nuorten virta yli 3 kk:n työttömyyteen kasvoi rajusti vuonna 2013. Työllisyystilanteen vaikeutuminen on ollut Kainuussa suurin este nuorisotakuun tyydyttävälle toteutumiselle.

Nuorisotakuuseen tarvitaan nyt mukaan kainuulaisia yrityksiä. Ilman yritysten tarjoamia työ-, harjoittelu- ja oppisopimusmahdollisuuksia ei nuorisotakuuseen pystytä riittävästi vastaamaan. Kainuun ELY-keskus ja Kainuun TE-toimisto haluavat haastaa Kainuussa toimivat yritykset kumppaneiksi nuorisotakuun toteuttamiseen.

TE-toimistossa panostetaan nuorten palvelemiseen. Nuorille on räätälöity valmennuksia sekä työ- ja koulutuskokeiluja. Lisäksi nuorten käytettävissä ovat kaikki muutkin TE-toimiston palvelut. Nuoren työ-

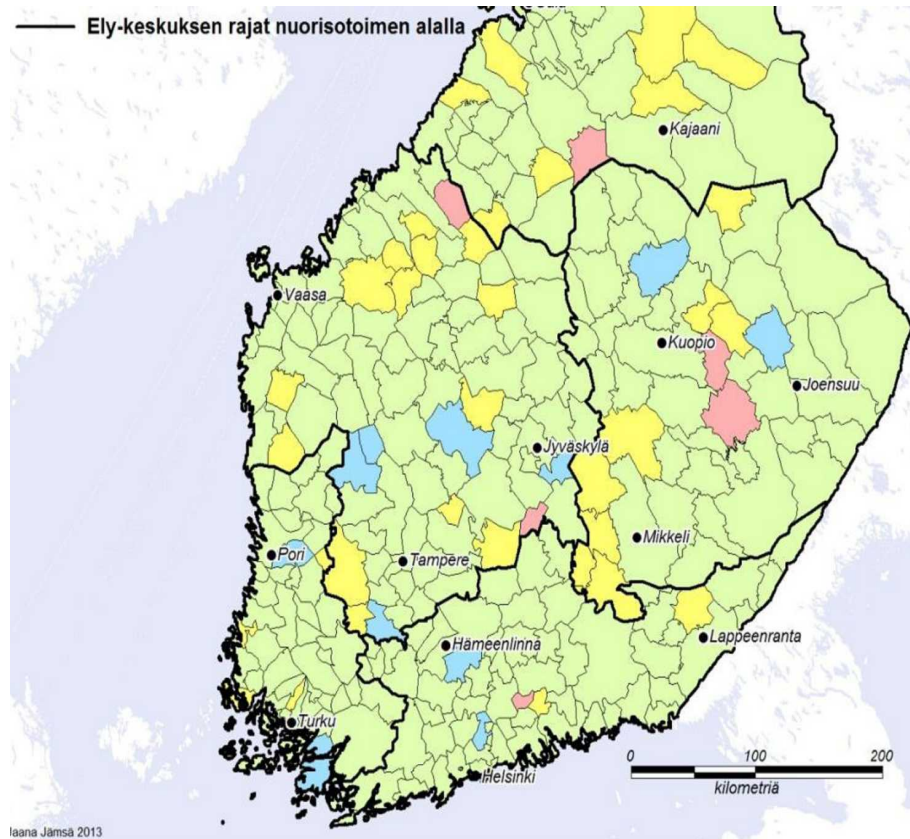
Maakuntavaltuusto
Maakuntahallitus

§ 12
§ 54

11.02.2013
28.04.2014

listävälle työnantajalle voidaan tietyin edellytyksin maksaa palkkatukea. TE-toimisto on palkannut lisää asiantuntijoita nuorten ohjaukseen.

Kainuun kunnissa on tartuttu nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn vastuullisesti. Kaikissa kunnissa on etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta kaikissa muissa kunnissa, mutta ei pienissä Hyrynsalmen, Paltamon ja Puolangan kunnissa.

Kainuussa 2. asteen koulutukseen voidaan ja halutaan ottaa kaikki nuoret.

Nuorisotakuun toteutuksessa toistaiseksi tieto ei ole kulkenut kunnolla ja eri osapuolten yhteistyö on takunut.

Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitoksen 1.1.2014 käynnistämässä NRT Nuorisotakuu ESR -hankkeessa panostetaan nuorisotakuun toteuttamiseen kuulemalla nuorten omia kokemuksia. Hankkeessa kehitetään ja vahvistetaan tiedottamisen toimintatapoja tukemaan nuorisotakuun toteuttamista Kainuussa. Kehittämistyöhön osallistuvat nuoret sekä nuorisotakuuta toteuttavat tahot Kainuusta.

TEM julkaisi 9.4.2014 tutkimustulokset Nuorisotakuun 1. vuoden onnistumisesta Suomessa.

Maakuntavaltuusto
Maakuntahallitus

§ 12
§ 54

11.02.2013
28.04.2014

Tulosten mukaan nuorisotakuu tunnetaan, mutta sen sisällöstä tarvitaan sekä nuorille että työnantajille konkreettisempaa tietoa. Koulutustakuun toteuttamisedellytykset koetaan paremmiksi verrattuna muihin nuorisotakuuseen sisältyviin palveluihin ja toimenpiteisiin.

Parhaiten toimivat kuntien nuorisotoimen palvelut kuten työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö. Puutteita on sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa ja kuntoutuksessa.

Yhteistyö on nuorisotakuun myötä vahvistunut nuorten palveluja tuottavien organisaatioiden sisällä. Myös oppilaitosten ja työnantajien kanssa tehtävä yhteistyö on lisääntynyt. Moniammatillisten yhteistyökäytäntöjen kehittämistä ja työnantajayhteistyötä tulisi lisätä.

Nuorten parempi huomioiminen palveluissa on lisääntynyt. Nuorisotakuu on parantanut resursseja nuorten palveluihin ja palvelutarjontaa sekä nuorten ohjautumista palveluihin. Nuorten osallisuus palveluiden suunnitteluun ei juurikaan ole lisääntynyt. Nuorisotakuu on vaikuttanut vähän nuorten parissa toimivien organisaatioiden toimintaan, mutta toimintamallien tulisi muuttua vielä enemmän.

Nuorisotakuun toteuttamisessa tulisi panostaa siihen, että paikkakuntakohtaiset yhteistyömallit ja palveluprosessit ovat koordinoituja, yhdessä sovittuja ja sujuvasti toimivia.

Tutkimuksen nuorten vastauksissa tulee esiin, että apua kipeimmin tarvitsevat eivät ole nuorisotakuusta kuulletkaan, koska eivät seuraa uutisia. Juuri heillä voi olla jaksamisongelmia koulussa ja he kokevat luhistuvansa mielenterveys- ja päihdeongelmiensa alle eivätkä pysty hakeutumaan mihinkään. – Tulee mieleen, onko tieto nuorisotakuusta levinnyt heikosti juuri sosiaali- ja terveyspalveluihin.

MIKÄ TEHTÄVÄ NUORISOTAKUUSSA KUULUU KAINUUN LIITOLLE?

Yhteenvetona Nuorisotakuun toteutumisesta Kainuussa voi todeta saadun tiedon pohjalta, että kunnissa, työhallinnossa ja kouluissa asiaan on paneuduttu ja nuorisotakuuta edistetään aktiivisesti, mutta heikko työllisyystilanne ja lomautukset ovat hidasteena ja esteenä nuorten työllistymiselle. Mielenterveys- ja päihdeongelmiin avun saaminen on Kainuussakin vaikeaa, minkä takia monen nuoren syrjäytyminen jatkuu.

Esitän Kainuun liiton hallituksen ja valtuuston harkittavaksi, olisiko nuorten palvelun sujuvuudelle eduksi, jos Kainuun liiton kutsumana kokoontuisi Nuorisotakuun maakunnallinen yhteistyöryhmä, jossa olisi edustus jokaisen kunnan nuorisotoimesta, työhallinnosta, 2. as-

Maakuntavaltuusto	§ 12	11.02.2013
Maakuntahallitus	§ 54	28.04.2014

teen koulutuksesta ja Sote-kuntayhtymästä?

Esitän myös, että kun Kainuu ohjelmaa käsitellään maakuntavaltuustossa, valtuutetut lukisivat sitä nuorisotakuun silmälaseilla. Tulevaisuus on nuorten ja Kainuun tulevaisuuden suunnitelmien tehtävänä on tukea tulevien kainuulaisten hyvää elämää. Kainuussakin tarvitaan yleisempi yhteiskunnallinen sitoutuminen nuorten aseman parantamiseen. Tavoitteena on positiivinen kierre, jossa julkiset ja yksityiset panokset täydentävät toisiaan.

Lisätietoja antaa aluekehitysasiantuntija Helena Aaltonen, p. 044 7100 854 tai etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus merkitsee valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen tiedoksi ja saattaa sen edelleen maakuntavaltuustolle tiedoksi.

Maakuntahallitus esittää maakuntavaltuustolle, että se merkitsee asian loppuun käsitellyksi.

Maakuntahallitus:

Maakuntahallitus päätti jättää asian pöydälle.

Tiina Sarparanta poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana klo 12.20.

Kainuun maakunnan (Kainuun liiton) liittyminen Kaupunginjohtajien ja maakuntajohtajien yleiskokoukseen (Covenant of Mayors, CoM) ja sen ilmastositoumukseen

MH § 55

Asiakohdan tausta ja perustelut:

Kainuun ilmastostrategiassa Kainuulle on asetettu hiilidioksidin päästövähennystavoitteeksi -25 % vuoden 2009 tasosta vuoteen 2020 mennessä. Samoin ilmastovisioksi on asetettu: ”Vuonna 2020 Kainuu on valtakunnallisesti merkittävä hiilinielu, joka kantaa ennakkoluulottomasti ilmastovastuunsa yhdessä koko maakunnan voimin.” Myös parhaillaan lausunnoilla olevassa Kainuu ohjelmassa Kainuu tavoittelee vähähiiliseen biotalouteen siirtymistä ja energiayliomavaraisuutta.

Näihin tavoitteisiin Kainuu pyrkii maakunnassa tehtävän kehittämistyön, mutta myös kansainvälisen yhteistyön ja kehittämisen avulla. Covenant of Mayors -verkostoon liittymällä Kainuu saa kansainvälistä tukea elinkeinopoliittisten sekä ympäristö- ja ilmastotavoitteidensa toteuttamiseen. Verkostoon liittyminen on tehokas tapa tehdä vaikuttavaa ilmastotyötä ja tukea Kainuun ilmastostrategian täytäntöönpanoa.

Covenant of Mayors on Euroopan laajuinen kaupunkien ja alueiden verkosto, johon liittyminen on vapaaehtoista. Verkostoon on liittynyt tähän mennessä yli 5600 erikokoista kaupunkia ja aluetta. Suomessa mukana on tällä hetkellä suurimmat kaupunkimme, eli Helsinki, Espoo, Vantaa, Turku, Tampere, Oulu ja Lahti.

Liittyessään CoM-verkostoon alueen tulee asettaa hiilidioksidin päästövähennystavoite, vähintään -20 % vuoteen 2020. Vertailuvuoden saa määritellä itse. Nämä tavoitteet tukevat erinomaisesti Kainuun ilmastostrategiassa ja Kainuu-ohjelmassa asetettuja tavoitteita.

Yleiskokoukseen liittyessä sitoudutaan:

- ylittämään tavoitteet, jotka EU on asettanut vuodeksi 2020 eli vähentämään hiilidioksidipäästöjä yli 20 prosenttia
- esittämään vuoden kuluessa sopimukseen liittymisestä kestävyysperiaatteiden mukaista energiankäyttöä koskevan toimintasuunnitelman ja hahmotelman siitä, miten tavoitteisiin on tarkoitus päästä, sekä kartoituksen päästöjen perustasosta
- esittämään toimintasuunnitelman jättämisen jälkeen vähintään joka toinen vuosi täytäntöönpanoraportin suunnitelman toteutumisesta
- järjestämään energiapäiviä yhdessä Euroopan komission ja erisidosryhmien kanssa ja näin mahdollistamaan sen, että kansa-

laiset voivat hyötyä järkevämmän energiankäytön mahdollisuuksista ja edusta, sekä kertomaan säännöllisesti paikallisille tiedotusvälineille toimintasuunnitelman edistymisestä

- osallistumaan ja antamaan panoksensa vuosittaiseen EU:n kaupunginjohtajien konferenssiin.

Liittymisen seurauksena mahdollisuudet saada projektirahoitusta esimerkiksi uudesta Horisontti 2020 -ohjelmasta paranevat huomattavasti. Rakennerahastorahoituksen pienentyessä Horisontti 2020 on erittäin tärkeä rahoitusinstrumentti kainuulaisille kehittäjäorganisaatioille ja yrityksille. Horisontti 2020 -ohjelmassa on suunnattu rahoitusta pelkästään CoM-verkoston kuuluville alueille ja kaupungeille.

Viimeistään vuoden kuluttua verkostoon liittymisestä Kainuun tulee toimittaa Kestävän energian toimintasuunnitelma (Sustainable Energy Action Plan, SEAP) CoM-sihteeristölle. Suunnitelma tehdään Kainuun Edun kansainvälisessä STEP-hankkeessa ja hankkeen rahoituksella. STEP-hankkeen tavoitteena on edesauttaa hiilidioksidipäästöjen vähentämisessä. Tähän liittyen siirretään hyviä käytäntöjä eri EU:n alueiden välillä.

Lisätietoja antaa aluekehitysasiantuntija Jouni Ponnikas, p. 040 574 0804 tai etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus päättää, että Kainuun maakunta liittyy Kaupunginjohtajien ja Maakuntajohtajien (Covenant of Mayors, CoM) yleiskokoukseen sitoutuen yleiskokouksen velvoitteisiin.

Maakuntahallitus:

Hyväksyi.

Kainuu-ohjelman luonnos

MH § 56

Maakuntasuunnitelma 2035 käsiteltiin maakuntavaltuuston joulukuun kokouksessa, jossa se merkittiin tiedoksi. Maakuntaohjelman 2014-2017 valmistelua on jatkettu maakuntasuunnitelman pohjalta ja noudattaen virastossa päivitettyä maakuntastrategiatyön 2013-14 työohjelmaa. Maakuntasuunnitelma 2035 ja maakuntaohjelma 2014-2017 on tarkoitus hyväksyä samalla kertaa maakuntavaltuuston kesäkuun kokouksessa yhtenäisenä asiakirjana, josta käytetään nimeä Kainuu-ohjelma.

Kainuu-ohjelman ja siihen liittyvän ympäristöselostuksen valmistelu on edennyt viralliseen lausuntovaiheeseen, joka alkoi 14.4. ja päättyi 12.5.2014. Liiton viraston käsittelee annetut lausunnot ja verkkokyselyn tulokset sekä päivittää niiden pohjalta Kainuu-ohjelman sisältöä niin, että se kokonaisuudessaan tulee maakuntahallituksen käsiteltäväksi 26.5.2014 kokoukseen. Maakuntaohjelman ohjausryhmä käsittelee lausuntoja ja muutosesityksiä kokouksessaan 19.5.2014.

Erillisliitteenä on lausuntokierroksella oleva Kainuu-ohjelman ”Hyvinvoiva ja elinvoimainen Kainuu” 14.4.2014 versio. Ohjelman alkuosa (luvut 1-2 / sivut 3-28) ovat maakuntasuunnitelmaosiota. Tämä osa ohjelmasta on muokattu joulukuussa 2013 maakuntavaltuustossa käsitellyn esityksen pohjalta ja se sisältää Kainuu-ohjelman perusteet sekä Kainuun strategiset tavoitteet 2035.

Maakuntahallituksen käsittelyssä keskitytään maakuntasuunnitelma-osioon ja siihen valmistautumisessa keskeisiä arvioivia kysymyksiä ovat seuraavat:

1. Onko Kainuu-ohjelman lähtökohdat ja alueanalyysi riittävän kattava ja toisaalta riittävän syvälinen kehittämistarpeiden tunnistamiseksi ja strategisten valintojen pohjaksi?
2. Onko Kainuun tulevaisuusvaihtoehdoista tehty riittävän selkeitä johtopäätöksiä?
3. Onko Kainuun kehittämisen strategiset tavoitteet 2035 oikein ja riittävän selkeästi asetettu?
4. Onko maakuntaohjelmaosan (sivu 29 alk.) painopisteet ja kokonaisuus (kuva 13) linjassa maakuntasuunnitelman eli pitkän tähtäimen tavoitteiden kanssa?

Erillisliite nro 4.

Lisätietoja asiasta antaa maakuntajohtaja Pentti Malinen, puh. 044 797 0197 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Pöytäkirjan tarkastajat:

Maakuntahallitus

§ 56

28.04.2014

Maakuntahallitus käy asiasta keskustelun sekä tekee mahdolliset muutokset tai ehdotukset muutettavista kohdista maakuntasuunnitelmaosion sisältöön.

Maakuntahallitus:

Hyväksyi.

Puheenjohtaja Timo Korhonen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 12.50.

Varapuheenjohtajien poissaollessa kokouksen tilapäiseksi puheenjohtajaksi valittiin Anneli Kinnunen.

Raimo Piirainen poistui kokouksesta klo 12.50.
Teuvo Hatva poistui kokouksesta klo 12.54.

Maakuntajohtajan ajankohtaiskatsaus

MH § 57

Maakuntajohtajan ajankohtaiskatsausten tarkoituksena on välittää kokonaiskuvaa Kainuun alueellisesta kehityksestä, nostaa esiin ajankohtaisia ja ennakoitavissa olevia edunajamistehtäviä sekä käydä keskustelua näihin ja tulevissa maakuntahallituksen kokouksissa käsiteltävistä asioista.

Tässä ajankohtaiskatsauksessa tarkastellaan seuraavia Kainuun edunajamisen ja ohjelmallisen aluekehittämisen asioita.

1. Maakuntaohjelman ja rakennerahasto-ohjelman ohella käynnissä on useita aluekehittämisen kokonaisuuteen liittyviä valmisteluprosesseja. EU:n ohjelmakauden rakennerahasto-ohjelman lisäksi ovat valmistelussa Manner-Suomen maaseutuohjelma, Euroopan alueellisen yhteistyön ohjelmat, joista Kainuuta koskevat Pohjoinen Periferia ja Arktis, Itämeri ja Interreg Europe -ohjelmat sekä raja-alueohjelma Karelia CBC. Näiden ohjelmien valmistelussa Kainuun liiton toimintaa ohjaa Kainuun maakuntaohjelma. Aluekehityslainsäädännön mukaan myös muiden viranomaisten tulee toiminnassaan ottaa huomioon maakuntaohjelma.

Maakuntajohtaja esittelee lyhyesti edellä mainittujen EU-ohjelmien valmistelutilanteen kokoukselle.

2. Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien kesken on käynnissä maakuntaohjelmiin pohjautuvaa kansallista ja EU-ohjelmatyöstä tai omaehtoisesta edunajamisesta lähtevää valmistelutyötä. Näitä prosesseja ovat: TEM:n Itä- ja Pohjois-Suomi –ohjelman (Katse Pohjoiseen) toimeenpanon valmistelu ja Pohjois-Suomen strategiatyö. Näihin liittyviä valmisteluasiakirjoja käsitellään myös seuraavissa Itä- ja Pohjois-Suomen neuvottelukunnan kokouksissa 29.4. 2014 Helsingissä.

Maakuntajohtaja esittelee kokoukselle lyhyesti edellä mainittujen asioiden valmistelutilanteen ja niissä erityisesti esille nousseita kysymyksiä.

3. Sosiaali- ja terveyden huollon järjestämislain valmistelu on käynnistynyt parlamentaarisen työryhmän toimesta. Uudistuksen perusratkaisu on merkittävästi toisenlainen kuin hallituskaudella tähän saakka valmistelussa ollut malli. Kuitenkin tarkoituksena on edetä järjestämislain osalta valmistelussa nopeasti ja antaa eduskunnalle käsiteltäväksi esitys jo ennen eduskunnan kesätaukoa. Käytännön muutosten kannalta suurinta osaa - palvelujen tuottamista – koskevia ratkaisuja joudutaan valmistelemaan huomattavan pitkään, jos/kun tarkoitus on tehdä perusteellinen muutos sote-järjestelmään. Sote-uudistuksen uusi linjaus on synnyttänyt nopeasti tarpeen ottaa alueilla kantaa tulevan uudistuksen suuntaviivoihin ja prosessiin.

Mm. sairaalapiirien johtajilta on tullut yhteiskannanotto ja Pohjois-Suomessa ovat olleet koolla sekä maakuntien liittojen että keskustaupunkien edustajat. Asia tulee keskusteluun mm. Itä- ja Pohjois-Suomen neuvottelukunnassa.

Maakuntajohtaja esittelee kokoukselle lyhyesti sote-valmistelutilanteen ja niissä erityisesti esille nousseita asioita.

4. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus: Tienpidon ja liikenteen suunnitelma 2013 – 2017.

5. Kuluvan hallituskauden tieinvestoinnit ja niiden mahdolliset muutokset hallituksen kehyspäätösten johdosta. Kainuun liiton, Kajaanin kaupungin ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen edustajat ovat tavanneet 22.4. Kajaanissa Kainuuta koskevien tieinvestointien tilanteen johdosta.

Maakuntajohtaja esittelee kokoukselle em. neuvottelussa esille nousseita asioita. Lisäksi katsaukseen voi sisältyä mahdollista lisätietoa Pelson vankilan korjausinvestoinnin sekä Luonnonvarakeskuksen toimipisteverkoston suunnitelmien tilanteesta sekä rakennerahastohallinnon järjestämisestä.

Lisätietoja antaa maakuntajohtaja Pentti Malinen, puh. 044 797 0197 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuu.fi.

Maakuntajohtajan ehdotus:

Maakuntahallitus merkitsee ajankohtaiskatsauksen tiedoksi.

Maakuntahallitus:

Hyväksyi.

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisu-vaatimusviranomaisen ja -aika	<p>Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimuksen saa tehdä sen, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä Kainuun kunnan jäsenet. Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään:</p> <p>§:t 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 55, 56</p> <p>Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään: Kainuun maakuntahallitus Kainuun liitto, Kauppakatu 1, 87100 Kajaani</p> <p>Oikaisuvaatimuksen voi lähettää myös sähköpostilla: kirjaamo@kainuu.fi</p> <p>Kainuun maakunta -kuntayhtymä ei vastaa sähköpostilla lähetetyn oikaisuvaatimuksen tietoturvallisuudesta.</p> <p>Näihin päätöksiin ei voi hakea muutosta valittamalla (Kuntalaki 89 § 1 mom.)</p>
Oikaisu-vaatimusaika	<p>Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätös katsotaan saaduksi tietoon silloin, kun pöytäkirja on asetettu nähtäväksi maakunnan ilmoitustaululle ja asianosaisen osalta päätös katsotaan tietoon saatetuksi 7 vrk:n kuluessa päätöksen lähettämisestä.</p>
Oikaisu-vaatimuksen sisältö ja sen toimittaminen	<p>Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi:</p> <ul style="list-style-type: none"> – oikaisun vaatijan ja kirjelmän laatijan nimi ja kotikunta sekä postiosoite ja puhelinnumero, johon asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa – päätös, johon haetaan oikaisua – miltä osin päätökseen vaaditaan oikaisua ja oikaisu, joka siihen vaaditaan tehtäväksi – oikaisuvaatimuksen perusteet. <p>Oikaisuvaatimus on oikaisun vaatijan tai muun oikaisuvaatimuksen laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä (sähköistä allekirjoitusta ei vaadita).</p>

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet	<p>Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 91 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.</p> <p>§:t 43, 54, 57</p> <p>Seuraavista päätöksistä ei saa hakea muutosta valittamalla, oikaisuvaatimuksella tai hallintoriita-asiana, jos asia koskee virka- ja työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista (KvesL 26 §).</p> <p>§:t</p>
----------------------------	--

Liitetään pöytäkirjaan

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomaisen ja valitusaika	<p>Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella hallintovalituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saavat päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosaiset sekä Kainuun kuntien jäsenet.</p> <p>Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä; 2) päätöksen tehnyt viranomaisen on ylittänyt toimivaltansa tai 3) päätös on muuten lainvastainen. <p>Valitusaika on 30 päivää. Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksiannosta. Tiedoksiannosto katsotaan saapuneeksi perille 7 vuorokauden kuluessa sen lähettämisestä.</p> <p>§:t</p>
	<p>Valitusviranomaisen: Pohjois-Suomen hallinto-oikeus, PL 189, 90101 OULU</p>
Valituskirja	<p>Valituskirjassa on ilmoitettava</p> <ul style="list-style-type: none"> - valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite - päätös, johon haetaan muutosta - miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtä väksi - muutosvaatimuksen perusteet <p>Valituskirja on valittajan tai valituskirjan muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjan, siinä on mainittava myös laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite.</p> <p>Valituskirjaan on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä sekä todistus siitä päivästä, josta valitusaika on luettava.</p>
Lisätietoja	<p>Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje/valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.</p>

Liitetään pöytäkirjaan

MUUTOKSENHAKUOSOITUS HANKINTAPÄÄTÖKSESTÄ

Oikaisuvaatimusohje

§:t _____

Oikaisuvaatimus-oikeus	<p>Yllämainittuihin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.</p> <p>Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös kohdistuu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä Kainuun kuntien jäsenet.</p> <p>Oikaisuvaatimuksen voi tehdä sekä tarkoituksenmukaisuus- että laillisuusperusteella.</p>
Oikaisuvaatimusviranomai- nen	<p>Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, osoite ja postiosoite:</p> <p>Kainuun maakuntahallitus Kainuun liitto, Kauppakatu 1, 87100 Kajaani</p> <p>Sähköposti: kainuunliitto@kainuu.fi</p>
Oikaisuvaatimusaika ja sen alkaminen	<p>Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana.</p>
Oikaisuvaatimuksen sisältö ja toimittaminen	<p>Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oikaisun vaatijan ja kirjelmän laatijan nimi ja kotikunta sekä postiosoite ja puhelinnumero, johon asiaa koskevat ilmoitukset voidaan toimittaa - päätös, johon haetaan oikaisua - miltä osin päätökseen vaaditaan oikaisua ja oikaisu, joka siihen vaaditaan tehtäväksi - oikaisuvaatimuksen perusteet. <p>Oikaisuvaatimus on oikaisun vaatijan tai muun oikaisuvaatimuksen laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaisella ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä (sähköistä allekirjoitusta ei vaadita).</p>
Lisätietoja	<p>Ohjeet hakemusosoituksesta markkinaoikeudelle lähetetään asianosaiselle pöytäkirjanotteen mukana.</p>
Muutoksenhakukielto	<p>Koska ylläoleviin päätöksiin voidaan tehdä Kuntalain 89 §:n 1 mom:n mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, päätöksiin ei sa hakea muutosta valittamalla.</p>